

Szkoła marzeń na TAK!



 WSiP

Podręcznik
Klasa 1 | Część 1

Autorki: Danuta Kręcis, Beata Lewandowska, Katarzyna Nowacka;
Małgorzata Szczęśna (treści przyrodnicze); **Malina Sarnowska** (treści muzyczne);
Bożena Drzycimska (zestaw ćwiczeń do bloku „Sposób na czytanie”)

Opieka merytoryczno-dydaktyczna: **prof. UKEN dr hab. Iwona Czaja-Chudyba,**
prof. UW dr hab. Małgorzata Żytka (cykl „Szkoła na TAK!”),
dr Monika Just (myślenie twórcze)

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego do edukacji wczesnoszkolnej, na podstawie opinii rzeczoznawców: dr Ewy Arciszewskiej, mgr Anny Skwarki, dr. hab. Jarosława Pacuły.

Etap edukacyjny: I
Typ szkoły: szkoła podstawowa
Rok dopuszczenia: 2026

Numer ewidencyjny w wykazie: 1262/1/2026

Podręcznik wpisany do wykazu podręczników MEN dopuszczonych do użytku szkolnego, uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu z dnia 11 marca 2026 r. (Dz.U. poz. 378).

Niniejszy podręcznik podlega ochronie na podstawie prawa autorskiego. Zabrania się jakiegokolwiek wykorzystywania, w tym analizowania i kopiowania tego podręcznika, przy użyciu systemów sztucznej inteligencji.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
Warszawa 2026

Wydanie I, 1/2026

ISBN 978-83-02-23878-9 (część 1.) – podręcznik w wersji elektronicznej
ISBN 978-83-02-23283-1 (część 1.) – podręcznik w wersji drukowanej
ISBN 978-83-02-23287-9 (całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Bożena Drzycimska, Agnieszka Więckowska, Marta Guzowska**
Konsultacje merytoryczne: **Sylwia Mroczek-Poniatowska**
Korekta językowa: **Anna Sikorska-Michalak**
Redakcja techniczna: **Małgorzata Chmielewska**
Projekt I strony okładki i projekt graficzny: **About Ad**
Opracowanie graficzne: **Joanna Plakiewicz**
Fotoedycja: **Joanna Bańka**
Skład i łamanie: **Illustris-Fotoserwis Barbara Górak**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna
00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96
KRS: 0000595068
Infolinia: 801 220 555
www.wsip.pl
Wyprodukowano w Polsce

SPIS TREŚCI

Co znajduje się w podręczniku? 4

WRZESIEŃ

Tydzień I. Idziemy do szkoły 6

- 1. Jak to będzie w szkole? 8
- K** 2. Z kim będę chodzić do klasy? 10
- B** 3. Jak być bezpiecznym w szkole? 12
- 4. Co mam spakować do plecaka? 14

Tydzień II. Świat wokół mnie 16

- K** 1. Co to jest „dobra wiadomość”? 18
- B** 2. Co widać za oknem szkoły?
(litery o, O) 20
- K** 3. Jak sprawdzić, co w trawie piszczy? 22
- 4. Co można oglądać przez lupę?
(litery l, L) 24

Tydzień III. Wakacyjne wspomnienia 26

- 1. Kogo można poznać w czasie wakacji? 28
- K** 2. Po co robimy zdjęcia?
(litery a, A) 30
- B** 3. Co może być wakacyjną pamiątką? 33
- 4. Dlaczego jeździmy na wycieczki?
(litery t, T) 36

Tydzień IV. Bezpiecznie wokół nas 38

- K** **B** 1. Dlaczego przestrzegamy ustalonych zasad? 40
- B** 2. Czy mogę samodzielnie korzystać ze sprzętów domowych?
(litery i, I) 42
- K** **B** 3. Jak być bezpiecznym na drodze? 45
- 4. Dlaczego z rodziną czujemy się bezpiecznie?
(litery m, M) 48

PAŹDZIERNIK

Tydzień V. Już jesień 50

- K** **B** 1. Jak wygląda las jesienią? 52
- K** 2. Co się dzieje w ulu?
(litery u, U) 54
- 3. Co rośnie w ogrodzie?
(litery ó, Ó) 58
- 4. Jakie mogą być jesienne przetwory? 62

Tydzień VI. W domu 64

- K** 1. Jak mogę zadbać o swój dom? 66
- K** 2. W jakich domach mieszkają ludzie?
(litery d, D) 68
- 3. Gdzie mieszkają zwierzęta? 71
- 4. Co lubimy oglądać w domu?
(litery e, E) 74

Tydzień VII. Na wsi 76

- K** 1. Czy jajko jest mądrzejsze od kury? 78
- B** 2. Czyje to jajko?
(litery j, J) 80
- 3. Jakie zwierzęta hoduje się na wsi? 83
- 4. Dlaczego kot mruczy?
(litery k, K) 86

Tydzień VIII. Zdrowe odżywianie 88

- K** 1. Jak nie marnować jedzenia? 90
- K** 2. Z czego robi się lody?
(litery y, Y) 92
- B** 3. Jak się zdrowo odżywiać? 95
- 4. Po co nam witaminy?
(litery s, S) 98

- K** Sprawa dla detektywa 100
- Sposób na czytanie 102
- K** Dobre wychowanie – zakończenia opowiadań wychowawczych 110
- K** Świat wokół nas – opowiadania przyrodnicze „Lena i Tymek poznają świat” 112
- K** Lektura 117

K – moduł kultura

B – moduł bezpieczeństwo i obrona

CO ZNAJDUJE SIĘ W PODRĘCZNIKU?

Wprowadzenie w zagadnienia nowego tygodnia

Na pasku na górze strony
temat całego tygodnia.

W danym tygodniu ten
sam kolor pasków.

Podane tematy
poszczególnych
dni w danym
tygodniu.

Polecenia
wprowadzające
uczniów w tematykę
danego tygodnia.



— Litery
poznawane
w danym
tygodniu.

Najważniejsze kompetencje kształtowane w danym tygodniu.

Wprowadzenie litery

Wyraz podstawowy
ze schematem wyrazowym,
sylabowym i głoskowym,
z kolorystycznym
rozdzieleniem samogłosek
i spółgłosek.

I poziom czytania
– sylaby i wyrazy
z poznanych liter
z podziałem na sylaby.



III poziom
czytania – teksty
zbudowane
ze wszystkich
liter dla dzieci
potrafiących
już czytać.

Odesłanie do dodatkowych ćwiczeń i tekstów do czytania w bloku „Sposób na czytanie” na końcu podręcznika.

II poziom czytania – proste teksty z poznanych liter z podziałem na sylaby.

2. Co widać za oknem szkoły?

Temat każdego dnia zapisany na górze strony w formie dziecięcego pytania.

Na dole strony oznaczenie numeru i tematu tygodnia oraz dnia.

Tydzień II. Świat wokół mnie 2. Co widać za oknem szkoły?

Bloki tematyczne



ŚWIAT WOKÓŁ NAS

edukacja przyrodnicza, bezpieczeństwo i elementy edukacji społecznej oraz opowiadania na końcu podręcznika



GRA MUZYKA!

edukacja muzyczna



SPRAWA DLA DETEKTYWA

historia detektywistyczna, ćwicząca czytanie ze zrozumieniem i logiczne myślenie (w każdej części podręcznika kolejny fragment)



LEKTURA

propozycja książek do przeczytania i omówienia z uczniami w dowolny sposób i w wybranym przez nauczyciela czasie



SPOSÓB NA CZYTANIE

dodatkowe ćwiczenia i teksty wspomagające naukę czytania, umieszczone na końcu podręcznika



ZŁOTA RĄCZKA

edukacja techniczna (słowno-obrazkowe instrukcje wykonania pracy technicznej)



DOBRE WYCHOWANIE

cykl opowiadań wychowawczych z dwoma różnymi zakończeniami do wyboru przez uczniów



DOŚWIADCZENIE EDUKACYJNE

zaplanowane sytuacje edukacyjne wspierające rozwój różnych kompetencji oraz sprawczości



EKSPERYMENT

działania badawcze do przeprowadzenia przez uczniów



ORTOGRAFIA

wprowadzenie zasad ortograficznych i gramatycznych



GRAMATYKA

Kąciki tematyczne i piktogramy



COŚ CIEKAWEGO

ciekawostki z zakresu różnych obszarów edukacji



CZAS NA PORADĘ

wskazówki, jak radzić sobie w różnych sytuacjach



SamodZIELNI

zadania domowe kształtujące samodzielność



DAMY RADĘ SIĘ NAUCZYĆ

sposoby uczenia się i zapamiętywania zgodne z zasadami neurodydaktyki



ważne informacje



polecenia rozwijające myślenie twórcze



polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody



polecenia odnoszące się do uważności i dobrostanu



polecenia kształtujące myślenie krytyczne



polecenia z edukacji plastycznej



polecenia z edukacji technicznej

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

**Jak to będzie
w szkole?**



Cześć! Mam na imię Lena.
Zaczynam właśnie naukę w klasie
pierwszej. Mieszkam w dużym
mieście. Jest tu wiele ciekawych
miejsc i różnych atrakcji dla dzieci.
Podczas wakacji chętnie odwiedzam
wujka na wsi. Tam poznałam Tymka.

1. Posłuchaj tekstów i powiedz, kim są Lena i Tymek oraz gdzie się poznali.
2. Gdzie mieszka Lena, a gdzie – Tymek? Czy oboje lubią swoje miejsce zamieszkania? Dlaczego?

2.

Z kim będę
chodzić
do klasy?

3.

Jak być
bezpiecznym
w szkole?

4.

Co mam
spakować
do plecaka?



Hej! Mam na imię Tymek.
Też jestem pierwszakiem.
Mieszkam na wsi. Mogę tu z bliska
obserwować przyrodę. Ja i Lena
często do siebie dzwonimy.
Okazało się, że będziemy uczyć się
z tych samych podręczników.

3. Powiedz, jak wygląda miejsce, w którym mieszkasz. Czy je lubisz? Dlaczego?

4. Obejrzyj swój podręcznik. Powiedz, co ci się w nim najbardziej podoba.
Czy tak wyobrażałaś / wyobrażałeś sobie swój szkolny podręcznik?

1. Jak to będzie w szkole?



Do zobaczenia
na lekcji!

szkoła

sala lekcyjna



CZAS NA PORADĘ

Jeśli czujesz się niepewnie lub masz jakiś problem, to zwróć się o pomoc do swojej wychowawczynie, swojego wychowawcy lub innego pracownika szkoły. Każdy na pewno cię wysłucha i ci pomoże.

1. Przyjrzyj się zdjęciom i powiedz, jak wygląda szkoła Leny, a jak – szkoła Tymka.
2. Opowiedz Lenie i Tymkowi o swojej szkole. Gdzie się ona znajduje?
3. Co cię zdziwiło w twojej szkole, a co zainteresowało? Co może cię w niej czekać?



4. Jak myślisz, jakie emocje mogą odczuwać Lena i Tymek pierwszego dnia w szkole? Co ty czujesz?
5. Zastanówcie się wspólnie, dlaczego szkoła jest potrzebna. Czy uczenie się jest ważne? Czy uczyć się można tylko w szkole? Gdzie jeszcze można zdobywać wiedzę?

2. Z kim będę chodzić do klasy?



COŚ CIEKAWEGO

W Polsce nauka w szkole podstawowej jest obowiązkowa. Większość dzieci uczy się w szkole, a niektóre – z rodzicami w domu. W wyjątkowych sytuacjach nauka może odbywać się przez internet.

1. Jak wygląda klasa pokazana na fotografii, a jak – twoja klasa?
2. Przedstaw się nowym koleżankom i kolegom. Powiedz coś o sobie.
O czym chcesz porozmawiać z dziećmi ze swojej klasy?
3. Z plasteliny ulepi figurkę, która przedstawia ciebie.
Ze wszystkich ulepionych postaci stwórzcie waszą klasę.





sł. i muz. Malina Sarnowska

Szkoła marzeń na TAK!

1. Śniła mi się dzisiaj szkoła:
uśmiechnięta aż po dach,
kolorowa i wesoła,
jak to bywa w pięknych snach. Ach!

Setki nowych wiadomości
pchały się do szkolnych klas.
Chciały w ławkach się rozgościć,
zostać tam na dłuższy czas.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak.
Radośnie wołam: „Szkoła na TAK!”.
Nowych przyjaciół czuję smak.
Szkoła na TAK!
Szkoła na TAK!

2. Lena wczoraj mi wystąpiła
zdjęcie bloku na tle chmur.
Pośród nich dorysowała
wędrujących ptaków sznur.
Nim odleczę wszystkie ptaki
i pogubi liście klon,
każdy z nas, kto jest pierwszakiem,
sam napisze: „To mój dom”.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak...



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Jak ci się podoba muzyka? Czy pasuje do obrazu szkoły uśmiechniętej aż po dach?
2. Zaśpiewaj refren piosenki razem z nagraniem. W trakcie śpiewania poruszaj się w dowolny sposób – możesz energicznie chodzić, tańczyć albo klaskać.
3. Wymyśl gest, który będzie się kojarzył z okrzykiem **Szkoła na TAK!**



3. Jak być bezpiecznym w szkole?



CZAS NA PORADĘ

Na boisku i placu zabaw baw się tylko pod opieką osoby dorosłej.

1. Obejrzyj ilustrację i powiedz, co można robić na terenie przed szkołą.
2. Jak wygląda wasz teren wokół szkoły? Jak spędzacie tam czas?
3. Czy przed waszą szkołą są jakieś niebezpieczne miejsca? Jak trzeba się tam zachować?



Bezpieczeństwo w szkole



1. Oceń, jak zachowują się uczennice i uczniowie na ilustracji.
2. Wskaż na ilustracji znaki ewakuacyjne. Co one oznaczają?
3. Przejdźcie się z nauczycielem po budynku szkoły. Ustalcie zasady bezpieczeństwa w mijanych miejscach. Zwróćcie uwagę na znaki, które wskazują drogę ewakuacyjną.

4. Co mam spakować do plecaka?

Wieczorem



Tymek spakował plecak do szkoły. Włożył książki, zeszyty i piórnik.



Po chwili dołożył do plecaka swoją ulubioną zabawkę.

Przed snem dopakował nowy tablet, żeby go pokazać koledze.



Rano



W szkole zjem jakąś przekąskę. Ale co? Nie mogę się zdecydować...



Tymku, spakuj jeszcze drugie śniadanie!

Ale ciężki!



Ojej...

Lepiej spakuję się od nowa...

1. Posłuchaj historyjki i obejrzyj zdjęcia. Jak myślisz, co powinien zapakować Tymek do swojego plecaka? Na co powinien zwrócić uwagę?
2. Wymień rzeczy, które są w twoim plecaku. Czy wszystkie są ci potrzebne w szkole?

Jak dbać o przybory szkolne, żeby wystarczyły na dłużej

- Załóż okładki na podręczniki i zeszyty. Przechowuj je w czystym i suchym miejscu.
- Sprawdzaj, czy masz zatemperowane ołówki i kredki.
- Trzymaj przybory do pisania w piórniku.
- Często wyjmuj wszystkie rzeczy z plecaka, wytrzepuj go i wycieraj w środku.
- Pilnuj swoich rzeczy i dbaj o nie. Będzie to oszczędne i ekologiczne.



Samodzielni

Naucz się samodzielnie pakować plecak do szkoły. Jeśli zrobisz to dobrze, to zmieszczą się w nim wszystkie potrzebne rzeczy.

1. **Pakuj plecak zawsze poprzedniego dnia.** Dzięki temu dłużej pośpisz i unikniesz niepotrzebnego pośpiechu rano.
2. Przed spakowaniem plecaka **sprawdź plan lekcji** na następny dzień.
3. **Spakuj do plecaka tylko niezbędne rzeczy:** książki, zeszyty, piórnik, drugie śniadanie, wodę. Zabawki lub gry zostaw w domu.



Gdy plecak jest zbyt ciężki, trudno będzie ci go nieść, rozboleą cię plecy i szybko się zmęczysz.

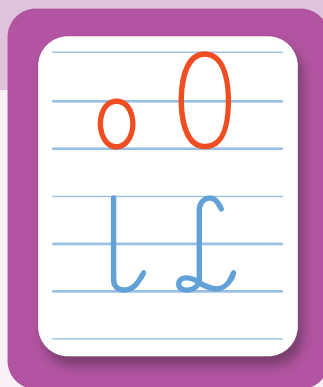


3. Jak należy dbać o przybory szkolne? Co to znaczy, że będzie to **oszczędne i ekologiczne**?

-  4. Posłuchaj wskazówek, które pomogą ci we właściwym spakowaniu plecaka do szkoły. Ustalcie w grupach, jakie rzeczy powinny waszym zdaniem znaleźć się w plecaku.

ŚWIAT WOKÓŁ MNIE

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.
Co to jest
„dobra
wiadomość”?



2.
Co widać
za oknem
szkoły?



3.
Jak sprawdzić,
co w trawie
piszczy?



4.
Co można
oglądać przez
lupę?



1. Opowiedz, co zwróciło dzisiaj twoją uwagę w drodze do szkoły. Czy zawsze obserwujesz to samo? Co zmienia się w otoczeniu szkoły?
2. Jak myślisz, czy wszystko jesteśmy w stanie zobaczyć gołym okiem? Dlaczego?



Cieszę się,
że tylu rzeczy
dowiemy się
w szkole.



Ja też! Ciekawe,
co uda nam się
zobaczyć przez lupę.



3. Co sprawia, że świat wokół nas jest ciekawy? Jak można go poznawać?



4. Wyjdźcie przed szkołę i poszukajcie w jej otoczeniu czegoś, co was zaciekawi lub zdziwi. Po powrocie do klasy narysujcie to na kartce. Czym różnią się wasze obrazki?

1. Co to jest „dobra wiadomość”?



COŚ CIEKAWEGO

8 września obchodzimy **Dzień Dobrej Wiadomości**.

Ten dzień jest po to, żebyśmy byli dla siebie mili i życzliwi. Tego dnia przekazujemy sobie tylko dobre wiadomości, czyli takie, które wprawiają nas w dobry nastrój.



Cześć, Tymku!
Mama powiedziała,
że niedługo do
ciebie przyjadę.

To świetna wiadomość!
Dostałem nową lornetkę,
więc będziemy mogli
obserwować ptaki.

1. Jaką wiadomość uznasz za dobrą? Dlaczego? Porozmawiajcie o tym w klasie.
2. Co dobrego dostrzegasz dziś wokół siebie? Przekaż drugiej osobie jakąś dobrą wiadomość.



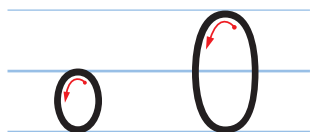
CZAS NA PORADĘ

Pamiętaj o trzech ważnych słowach: **proszę, dziękuję, przepraszam.**

3. Opowiedz, co się dzieje na ilustracjach. Jakich słów używają dzieci?
4. Które sytuacje na obrazkach wywołują w tobie radość, a które – złość lub smutek?
5. Jak myślisz, dlaczego należy odnosić się kulturalnie do innych osób?

2. Co widać za oknem szkoły?

o O



okno

ok no

o k n o



Olek

Ooo! Ooo? O,  !



1. Powiedz, co widzisz na ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę **o**. Ile udało ci się ich znaleźć?



2. Opowiedz, jak mogła się zakończyć przygoda z osą.



osa



sok



mydło



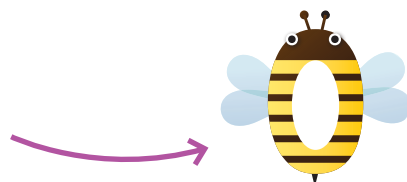
Za oknem słychać głośny śmiech. Zaciekawieni uczniowie podchodzą do okna. Przed szkołą jest dużo dzieci. Wszystkie wesóło się bawią.

Nagle Olek zaczyna machać rękami. Odgania osę. Może osa też chce się uczyć w tej klasie?

3. Porozmawiajcie o tym, co widać przez okna waszej klasy.



4. Wytnij z kartonu literę O. Wykorzystaj dowolne materiały i zrób osę.



3. Jak sprawdzić, co w trawie piszczy?

Wiera Badalska

Jakie to wszystko ciekawe

(fragment)

Był sobie raz ogromny głaz.
Pod głazem piach,
na głazie mech,
a obok drogą,
noga za nogą,
szło bystrych chłopców trzech.

Jeden powiada:
– To dziwny kamień.
Drugi już zbadał,
że mech jest na nim.
Trzeci się zdziwił:
– O, tu na piasku
są ślady lisa,
co wybiegł z lasu:
pewnie w kurniku
pilną miał sprawę.

Jakie to wszystko ciekawe! (...)

Na świecie dziwów
tyle dokopa
i zobaczenia
wszystko jest warte.
Tylko mieć trzeba,
jak ci trzech chłopcy,
uszy i oczy otwarte.



1. Posłuchaj uważnie wiersza. O czym on opowiada?
2. Co zaobserwowali chłopcy w czasie spaceru? Czego mogli nie zauważyć?
3. Co to znaczy **mieć oczy i uszy szeroko otwarte**?

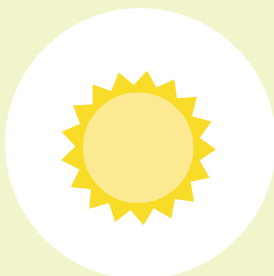


Obserwacje przyrodnicze

Prowadzimy obserwacje przyrodnicze, żeby lepiej poznać otaczający nas świat.



Zawsze zapisujemy datę obserwacji (dzień, miesiąc, rok) oraz informację, jaka jest pogoda. W zależności od pory roku i warunków otoczenia obserwacje mogą być różne.



Wybieramy, co będziemy obserwować i za pomocą jakich przyrządów. W czasie badań jesteśmy odpowiedzialni za przyrodę i szanujemy wszystkie formy życia.



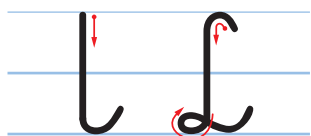
Po obserwacji dzielimy się naszymi spostrzeżeniami. Opowiadamy, co widzieliśmy.

1. Powiedz, o czym zawsze trzeba pamiętać podczas obserwacji przyrodniczych.
2. Wyjdźcie przed budynek szkoły. Dobierzcie się w pary. Przez lornetkę lub lupę obserwujcie wybrany obiekt przyrodniczy. Wymieńcie się swoimi spostrzeżeniami.
3. W drodze do domu uważnie obserwuj otoczenie. Czy przyroda potrzebuje twojej pomocy?



4. Co można oglądać przez lupę?

l l



lupa



lu pa



l u p a



Lena

lo ol lol Lol Ol



1. Powiedz, co widzisz na ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę l. Ile udało ci się ich znaleźć?



2. Wymyśl zagadki dotyczące obiektów, w których nazwach jest głoska l.



lody



flaga



fotel



Lena interesuje się owadami. Lubi je obserwować. Prawie zawsze ma przy sobie lupę. Lupa to taki przyrząd ze szkłem. Powiększa małe elementy. W parku Lena zauważyła dziwną żółtą biedronkę na liściu. Przez lupę policzyła kropki na jej skrzydełkach.



3. Sprawdź w atlasie owadów, jakie kolory mogą mieć biedronki i ile mogą mieć kropek.



4. Obejrzyj przez lupę małe elementy na ilustracji lub przedmioty znajdujące się w klasie. Narysuj wybrany obiekt. Zorganizujcie konkurs „Odgadnij, co widać przez moją lupę”.

WAKACYJNE WSPOMNIENIA

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Kogo można poznać w czasie wakacji?



2.

Po co robimy zdjęcia?



3.

Co może być wakacyjną pamiątką?



4.

Dlaczego jeździmy na wycieczki?



1. Kogo można poznać podczas wakacji? Czy tylko rówieśników?
2. Jak można utrzymać kontakt ze znajomymi z wakacji, którzy mieszkają daleko od nas?
3. Jakie pamiątki warto przywieźć z wakacji?



Jak wygląda zdjęcie zrobione, gdy jest jasno, a jak – gdy jest ciemno?

- Zastanów się, jaka może być odpowiedź na to pytanie.
- Sprawdź to – wykonaj doświadczenie.
- Porozmawiajcie o tym, czy wasze przypuszczenia się potwierdziły.

Leno, jakie masz najlepsze wspomnienie z wakacji?

To, jak razem wybraliśmy się na wycieczkę rowerową nad rzekę. Zróbmy sobie zdjęcie! To będzie nasza pamiątka.

-  4. Popatrz w domu na wybrane zdjęcie z wakacji. Co lub kogo ono przedstawia? W jakiej sytuacji? Kto zrobił tę fotografię? Co czujesz, gdy na nią patrzysz?
5. Opowiedz o tym, co ciekawego przydarzyło ci się w wakacje.

1. Kogo można poznać w czasie wakacji?



1. Obejrzyj ilustrację i powiedz, jak spędzały wakacje pokazane na niej dzieci.
2. Znajdź na ilustracji Alę, która ma długie jasne włosy, żółtą bluzkę i czerwoną spódniczkę.
3. Ułóż trzy pytania do ilustracji i zadaj je koleżance lub koledze z ławki.





Imiona zapisuje się wielką literą.



4. Jak wyglądały twoje wakacje? Czego nowego się dowiedziałas / dowiedziałeś?
5. Jakie nowe osoby udało ci się poznać na wakacjach? Opowiedz o nich. Podaj ich imiona.
6. Porozmawiajcie w klasie o tym, czy łatwo jest nawiązywać znajomości. Dlaczego?

2. Po co robimy zdjęcia?

a A

a A



aparat

a pa rat



a p a r a t



Ala



la al la la la lo Ola Lola

O, Ala! O,  !

1. Powiedz, co się dzieje na ilustracji. Dlaczego dziewczynki robiły zdjęcia?
2. Wyszukaj na obrazku elementy, w których nazwach słyszysz głoskę a. Podziel te wyrazy na sylaby. Wyklaszcz każdą sylabę. Policz sylaby w każdym wyrazie.



album



zamek



piłka



Ala jest w górach z Leną i swoimi rodzicami. Ala robi zdjęcie Lenie smartfonem. Lena pozuje jak modelka. Takie zdjęcie to miła wakacyjna pamiątka. Lena wyśle je Tymkowi. Będzie miał niespodziankę!

Obok stoi fotograf. Ma profesjonalny aparat z lampą. Robi zdjęcia górskich krajobrazów do kalendarza.

3. Jak myślisz, po co robimy zdjęcia?
4. Czy robisz czasami zdjęcia? Jakiego urządzenia wtedy używasz? Jakie osoby lub obiekty najczęściej fotografujesz?



sł. i muz. Malina Sarnowska

Pamiętka z wakacji

1. Szybko, szybko, włącz aparat,
zrób mi zdjęcie na tym tle!
Tylko, proszę, się postaraj
zmieścić w kadrze las i mnie.

Ref.: Każde zdjęcie to pamiątka,
co przypomni letni czas
i opowie o zakątkach,
które zachwyciły nas.

2. Popatrz tutaj w moją stronę,
ładnie stań, uśmiechnij się!
Pstryk! I zdjęcie już zrobione!
I ja takie mieć też chcę.

Ref.: Każde zdjęcie to pamiątka...



na szlaku



w parku



u dziadków

w parku linowym



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Powiedz, o czym ona jest.
2. Podczas śpiewania zastąp słowo **las** innym, na przykład: **góry, zamek, morze**.
3. Zaproponujcie gesty, które można pokazać podczas śpiewania tej piosenki. Potem zaśpiewajcie ją z pokazywaniem gestów w odpowiednich momentach.
4. Kiedy śpiewasz słowo **pstryk**, dodaj dźwięk wydawany przez wybrany przedmiot.



3. Co może być wakacyjną pamiątką?

Spędzaliśmy wakacje w różnych miejscach: nad morzem, w górach, nad jeziorem, nad rzeką, na wsi lub w mieście. Przywieźliśmy różne pamiątki, które będą nam przypominać przeżyte chwile i odwiedzone miejsca.



1. Popatrz na zdjęcia. Co może być wakacyjną pamiątką? Po co przywozimy takie pamiątki?
2. Urządźcie w klasie wystawę waszych wakacyjnych skarbów. Opowiedzcie o nich.
3. Pomaluj kamyki znalezione w okolicy lub przywiezione z wakacji farbami w kolorach, które kojarzą ci się z latem. Stwórzcie klasową układankę z kolorowych kamieni.





Wakacyjne pamiątki ze świata przyrody



Na polskich plażach nad Morzem Bałtyckim można znaleźć różne **muszle**, wyrzucone przez fale na brzeg. To domki małży żyjących na dnie morza.

komar
sprzed
tysięcy lat



Skarbem Bałtyku są **bursztyny**. To żywica drzew, które dawno temu rosły na tym terenie.



Zasuszone liście lub kwiaty roślin i szyszki drzew iglastych są elementami **przyrody nieożywionej**, bo nie mają cech życia. Należą do nich jeszcze gleba, woda i powietrze.



CZAS NA PORADĘ

Są kraje, z których nie możesz przywozić muszli, piasku czy kamyków. Jeżeli chcesz coś zabrać, to dowiedz się, czy nie jest to zabronione.



1. Jakie przyrodnicze pamiątki można przywieźć z wakacji?
2. Wymień elementy przyrody nieożywionej. Zastanów się i powiedz, co należy do przyrody ożywionej.
3. W ramach akcji „Sprzątanie świata” w trzecim tygodniu września pod opieką dorosłego i w rękawiczkach pozbieraj odpady w lesie. Wyrzuć je do odpowiednich pojemników.



Jak wykonać przyrodniczy lapbook* o nazwie „Ekokaćik”?

Materiały: karton A3



papier kolorowy



nożyczki



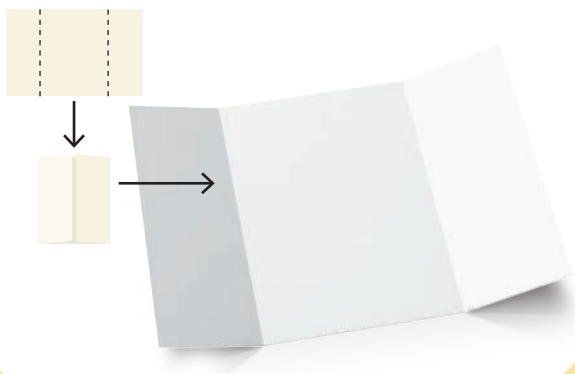
klej



kredki



Wykonanie:



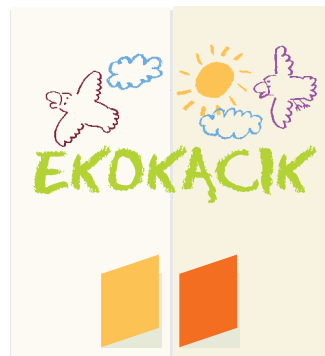
1. Zagnij lewy i prawy bok kartonu do środka tak, żeby się ze sobą stykały. Otrzymasz otwierane okno.



2. Zamknij okno i napisz tytuł książeczki. Wykonaj ilustracje dotyczące świata przyrody.



3. Wytnij 10 karteczek. Złóż każdą na pół. Posmaruj jeden bok każdej z karteczek klejem i wklej je pod tytułem oraz w środku książeczki.

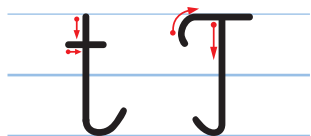


4. Przez cały rok szkolny będziesz uzupełniać swoją książeczkę różnymi informacjami przyrodniczymi.

* lapbook (czytaj: lapbuk) – książeczka tematyczna z okienkami do uzupełniania

4. Dlaczego jeździmy na wycieczki?

t T



tama



ta ma



t a m a



Tola



to ot ta at lot lat
tata lato oto lata

To tata, to Tola, a to



1. Opowiedz, co widzisz na ilustracji. Gdzie przyjechała Tola z rodzicami?
2. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę t. Wypowiedz każdą nazwę głoskami.



tygrys



ptak



robot



Tola jeździ na wycieczki rowerowe z mamą i tatą. Jej rodzina lubi aktywny wypoczynek. Chętnie zwiedzają razem nowe miejsca. Czasami poznają ciekawych ludzi. Dzisiaj przyjechali nad tamę.

Mama wyjmuje telefon. Nagrywa krótki filmik. Obejrzą go razem po powrocie do domu.

3. Wymień kilka przedmiotów w klasie, w których nazwach głoska **t** występuje na początku, w środku lub na końcu.
4. Na podstawie swoich doświadczeń opowiedz, dlaczego warto jeździć na wycieczki.

BEZPIECZNIE WOKÓŁ NAS

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Dlaczego przestrzegamy ustalonych zasad?



2.

Czy mogę samodzielnie korzystać ze sprzętów domowych?



4.

Dlaczego z rodziną czujemy się bezpiecznie?



3.

Jak być bezpiecznym na drodze?



1. Zastanów się, czy można grać w coś, jeśli nie wszyscy przestrzegają zasad gry. Dlaczego? Jak to może się skończyć?

 2. Czy zasady są nam potrzebne tylko w grach? Jakie znasz zasady i gdzie one obowiązują?



Ale tu głośno!
I niebezpiecznie!

Dobrze, że kierowcy
znają zasady ruchu
drogowego.



3. W drodze do szkoły zwróć uwagę na znaki drogowe. Jakiej mają one kształty i kolory? Czy jest ich dużo? Gdzie stoją? Zastanów się, czy wiesz, co oznaczają.
4. Co według ciebie oznacza **bycie bezpiecznym**? Porozmawiajcie o tym w parach.



Melania Kapelusz

Piraci w szkole

– Dziś ustalimy sobie kilka bardzo, bardzo ważnych zasad – zwróciła się pani do klasy. – To będą zasady związane z naszym bezpieczeństwem.

– Wiedziacieś, że w szkole jest niebezpiecznie? – szepnął Adaś do Maćka.

– Nooo. – Maciek zawahał się. – Podejrzewałem...

– Ciii. – Pani uciszyła chłopców. – Kto ma jakiś pomysł?

– Trzeba zawołać policjanta – powiedział Błażej. – Niech pilnuje szkoły przed złodziejami i bandytami.

– I piratami – dorzucił Maciek.

Na szczęście okazało się, że bandyci, złodzieje i piraci nikomu nie grożą. A w szkole jest całkiem bezpiecznie. I chodzi o zupełnie inne zasady. Takie jak ta, że nie wolno wychylać się przez okno ani biegać. I trzeba pilnować, by nic nie leżało na podłodze i by zamknięte plecaki wisały na specjalnych haczykach pod stolikami. To ostatnie bardzo Adasia zdziwiło. Zanurkował pod blat i dopiero wtedy się przekonał, o jakim haczyku mówiła pani. Pomyślał nawet, żeby od razu powiesić na nim plecak, ale właśnie zadzwonił dzwonek.

– Patrz, co mam. – Usłyszał głos Maćka, który trzymał w ręku komiks z piratami.

– Super! – zachwycił się Adaś. – Pokażesz?

– Dobra, to chodź.

Adaś ruszył za kolegą. Po drodze niechcący potrącił swój plecak, bo nie zdążył powiesić go na haczyku. Z plecaka wypadło pudełko z kredkami, które rozsypały się po całej podłodze.



1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: O jakich zasadach zachowania w szkole i w klasie rozmawiały dzieci? Co przydarzyło się Adasiowi?
2. O czym musiał zdecydować Adaś? Jak myślisz, jak mógł postąpić w tej sytuacji?
3. Posłuchajcie dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 110. Czy były one zgodne z waszymi przypuszczeniami?



– No, nie! – jęknął Adaś. – Akurat teraz!

Spojrzał na Maćka, który był już przy drzwiach. A potem na bałagan obok swojej ławki.

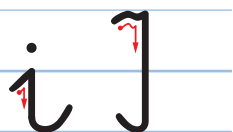
– Idziesz czy nie? – ponaglał Maciek.

Adaś nie wiedział, co robić. Wszędzie leżały rozsypane kredki. Ale to była jedyna okazja, aby obejrzeć komiks. Po następnej lekcji wracali do domu. A jutro Maciek na pewno nie przyniesie komiksu do szkoły...

4. Jakie były konsekwencje decyzji chłopca w obu przypadkach? Jakie wnioski można wyciągnąć z obu zakończeń historii?
5. Jakie zasady bezpieczeństwa obowiązują w waszej klasie? Dlaczego są one dla was ważne?
6. Podejmijcie wyzwanie, żeby przez cały rok szkolny przestrzegać wspólnie ustalonych zasad. Dzięki temu w waszej klasie każdy będzie się czuł bezpiecznie. Powodzenia!

2. Czy mogę samodzielnie korzystać ze sprzętów domowych?

i l



igła

ig ła

i g ł a



Ida



li il ti it lit tli lilia Lila

To tata Oli i .

To Lila – lala Oli. A to .

1. Powiedz, co się dzieje na ilustracji. Co robią pokazane na niej osoby?
2. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę i.



indyk



lizak



nogi



W domu Idy i Oli panuje dzisiaj duży ruch. Ida pomaga mamie w kuchni. Zaraz wstawią bezy do piekarnika.

Tata odkurza dywan w pokoju. Babcia założyła nową igłę w maszynie. Teraz szyje sukienkę dla Oli.

Dziewczynki lubią pomagać w domu. Jednak same jeszcze nie korzystają ze sprzętów elektrycznych.

3. Znajdź w tekście na tej stronie wyrazy z literami i, l.

4. Jakie sprzęty domowe widzisz na ilustracji? Do czego one służą? Które z nich mogą być niebezpieczne dla dzieci?



Jak zrobić jeża z igieł świerka?

Materiały: plastelina



igły świerka



ziarenka pieprzu



Wykonanie:



1. Z plasteliny uformuj owalny tułów jeża.



2. Dolep jeżowi cztery łapki.
Z ziaren pieprzu zrób oczy i nos.



3. Wbij w tułów jeża igły z gałązek zebranych pod świerkiem.



4. Twój jeż jest gotowy.
Brawo!

3. Jak być bezpiecznym na drodze?

Marcin Przewoźniak

Idziemy, bo wiemy

Gdy do przejścia się zbliżymy,
Najpierw w lewo popatrzymy.
Czy ktoś jedzie? Czy hamuje?
Czy samochód zatrzymuje?

Potem w prawo popatrzymy,
Co się dzieje – już widzimy!
Czy ktoś jedzie? Czy hamuje?
Czy samochód zatrzymuje?

Jeszcze w lewo raz zerkamy.
Czy już wolną drogę mamy?
Czy ktoś jedzie? Czy hamuje?
Czy samochód zatrzymuje?

Kiedy wszystko już sprawdzone,
Wolno przejść na drugą stronę.

Tak przez jezdnię się przechodzi.
To powtórzyć nie zaszkodzi.



DAMY RĄDĘ SIĘ NAUCZYĆ

Oto rady, które pomogą ci nauczyć się wiersza na pamięć.

- Posłuchaj wiersza czytanego przez osobę dorosłą. Powiedz, o czym jest ten wiersz.
- Powtarzaj po czytającym każdą linijkę wiersza.
- Gdy uczysz się tekstu w domu, odgrywaj opisane w nim czynności.
- Rozłóż naukę na kilka dni, żeby mieć czas na dobre zapamiętanie i wyćwiczenie wiersza.

1. Posłuchaj wiersza. Powiedz, co trzeba zrobić po kolei, żeby zawsze bezpiecznie przejść przez ulicę.
2. Naucz się wiersza na pamięć. Pomoże ci on w bezpiecznym przechodzeniu przez jezdnię. Wykorzystaj podane sposoby na zapamiętanie tekstu.



Bezpieczna droga do szkoły

W pobliżu miejsc, gdzie poruszają się różne pojazdy, należy zachować szczególną ostrożność. Drogą, szosą, ulicą, a nawet ścieżką mogą przejeżdżać autobusy, samochody, motocykle, rowery. Na torach może pojawić się tramwaj lub pociąg.

Przejście dla pieszych

z sygnalizacją świetlną

Wchodź na pasy tylko wtedy, gdy świeci się zielone światło! Najpierw upewnij się, czy nic nie jedzie.



bez sygnalizacji świetlnej

Zanim przejdiesz po pasach: zatrzymaj się, spójrz w lewo, w prawo i znowu w lewo.



CZAS NA PORADĘ

Jak bezpiecznie przechodzić przez jezdnię?

1. Przechodź przez jezdnię tylko po pasach.
2. Idź szybkim krokiem.
3. Nie zatrzymuj się na środku przejścia dla pieszych.
4. Nie używaj smartfona ani słuchawek!
5. Nie zajmuj się rozmową!



1. Obejrzyj ilustracje i wysłuchaj zasad bezpiecznego zachowania na drodze.
2. W jaki sposób można bezpiecznie przejść przez jezdnię po pasach tam, gdzie jest sygnalizacja świetlna? A jak należy postąpić, gdy nie ma tej sygnalizacji?



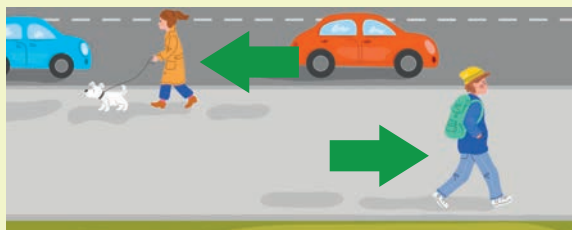
- Nigdy nie przechodź przez **tory kolejowe**, gdy szlaban jest opuszczony i miga czerwone światło na sygnalizatorze!



- Jeśli przy drodze nie ma chodnika, to idź **poboczem po lewej stronie drogi**, żeby widzieć nadjeżdżające samochody.
- Noś **odblaski**, żeby być dobrze widoczną / widocznym dla kierowców.



- Nie chodź po **ścieżce rowerowej**! Gdy chcesz przez nią przejść, rozejrzyj się i idź po pasach.



- Po chodniku poruszaj się **prawą stroną**. Nie będziesz wtedy wpadać na innych przechodniów.



COŚ CIEKAWEGO

Dziecko, które ukończyło 7 lat, może już samodzielnie chodzić do szkoły, jeśli rodzice lub opiekunowie wyrażą na to zgodę.

3. Dlaczego wtedy, gdy przechodzisz przez jezdnię, nie możesz używać smartfona, zajmować się rozmową i musisz zdjąć słuchawki z uszu?

4. Jakie inne niebezpieczne sytuacje mogą cię spotkać w drodze do szkoły? Jak możesz sobie z nimi poradzić? Omówcie wasze odpowiedzi w grupach.

4. Dlaczego z rodziną czujemy się bezpiecznie?

m M



mama



ma ma



m a m a



Maja



ma am mi im mo om mila
mata mali mili mimo tama

To mama, tata i .
Tam  i . To .
A to lama Mai.

1. Powiedz, co widzisz na ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę **m**. Wskaż na ilustracji ukryte litery **m**, **M**.
2. Podaj kilka imion, w których głoskę **m** słysząc na początku, w środku lub na końcu.



maska



gumka



dom



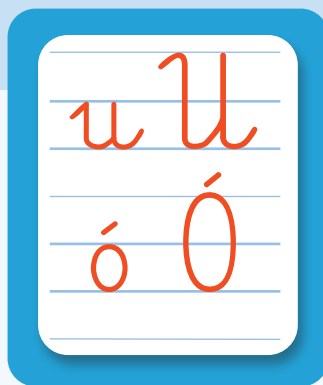
Maja lubi spędzać czas z mamą i tatą. Często ze sobą rozmawiają i żartują. Maja może im o wszystkim opowiedzieć. Zawsze może liczyć na ich pomoc. W domu czuje się bezpiecznie.

W wolnym czasie cała rodzina gra w planszówki i kalambury. Jest przy tym dużo śmiechu i zabawy.

3. Jak lubisz spędzać czas z rodziną? O czym chciałabyś / chciałbyś opowiedzieć rodzicom?

 4. Narysuj na kartce z bloku, jak chcesz spędzić dzisiejszy wieczór ze swoją rodziną. Spróbuj to zrealizować.

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Jak wygląda
las jesieni?



2.

Co się dzieje
w ulu?



3.

Co rośnie
w ogrodzie?

4.

Jakie mogą
być jesienne
przetwory?



Vincent van Gogh (czytaj: wincent wan gog)
„Drzewo morwy”

1. Z czym kojarzy ci się jesień? Wyjaśnij wyrażenia: **złota polska jesień**, **szaruga jesienna**.
2. Obejrzyj obraz. Jak wygląda pokazane na nim drzewo? Jakie kolory występują na tym obrazie? Czy kojarzą się one z jesienią?





W lesie już prawdziwa jesień. Ale tu kolorowo!

Zbierzmy liście i zrobmy z nich bukiety! Może wy też wybierzecie się na poszukiwanie skarbów jesieni?

3. Jakie są twoje ulubione warzywa i owoce? Które z nich jesz jesienią?

 4. Przejdź się do lasu lub wyobraź sobie las jesienią. Co widzisz wokół siebie? Jakie zapachy czujesz? Jakie odgłosy słyszysz?

1. Jak wygląda las jesienią?

Helena Bechlerowa

Jesień

Chodzi po lesie
pogodna jesień,
rozchyła niskie gałęzie.

Liczy na ścieżkach
spadłe orzeszki,
liczy na dębach żołędzie.

I na mchu siada,
z klonami gada,
gdzie jest orzeszków najwięcej.

Patrzy ciekawie,
ile na trawie
spadłych się liści ściele*.

Ile rydzyków
niosą w koszyku
Kasieńka i Marcelek.

* ściele się – kładzie się, leży



mleczaj rydz

1. Posłuchaj wiersza i powiedz, jaki jest jego nastrój.
2. Jakie zmiany w przyrodzie zostały opisane w wierszu? Jak wygląda jesienny las?
3. Podzielcie się na grupy. Stwórzcie jesiennie stroje z różnych materiałów. Zaprezentujcie swoje projekty w klasie.



Leśne zagadki

Jesienny las to magiczne miejsce. Jest pełny różnych roślin i zwierząt. Skrywa wiele tajemnic. Odgadnij, co kryje się na zdjęciach.



CZAS NA PORADĘ

Pamiętaj, że do lasu idziemy w gości. Las to dom roślin i zwierząt. Przestrzegaj w nim poniższych zasad.



Nie zostawiaj
w lesie śmieci!



Nie krzycz i nie
hałasuj, żeby nie
płoszyć zwierząt!



Nie rozpalaj
ognisk!



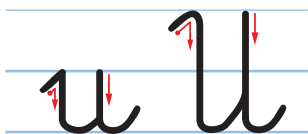
Nie zrywaj
ani nie niszczy
roślin!

4. Opowiedz o swojej ostatniej wizycie w lesie. Co ci się najbardziej podobało?

5. Porozmawiajcie w klasie o tym, jak należy zachowywać się w lesie.

2. Co się dzieje w ulu?

u U



ul



ul



u l



Ula



tu ut mu um lu ilu
mamut tuli umili lula

To Ula i tata Uli. Tam
A tu ul. Tata Uli ma
Ula tuli mamuta.



1. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę u.
2. Jak jest ubrany tata Uli? Jak uważasz, do czego służy taki strój?



ufo



cebula



emu



Tata Uli hoduje pszczoły. Ma pasiekę, a w niej dużo uli. Te ule mają różne kształty i kolory. W każdym ulu mieszka rodzina pszczół. Są tam królowa, robotnice i trutnie. Pszczoły wytwarzają miód. Ula najbardziej lubi miód akacjowy. Miód jest też składnikiem kosmetyków i leków. A z wosku produkowanego przez pszczoły robi się świece.

3. Co wytwarzają pszczoły? Czy według ciebie te owady są pożyteczne?
4. Jak myślisz, o kim można powiedzieć, że jest **pracowity jak pszczoła**?

(fragment książki „Zabawy paluszkowe”)

To jest ul.
(dłoń zaciśnięta w pięść)



Ul to taki dom,
Gdzie pszczoły śpią.

Pszczoły ciężko pracują.
(energiczne przebieranie palcami)



Pszczoły z ula wylatują:
(energiczne wyprostowanie
wszystkich palców)



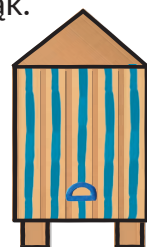
Jedna, dwie, trzy,
cztery, pięć.
(dłoń zaciśnięta
w pięść, unoszenie
kolejnych palców)



Bzzz, bzzz, bzzz.
(energiczne przebieranie
palcami)



1. Posłuchaj tekstu. W trakcie słuchania wykonuj odpowiednie ruchy palcami rąk.
2. Naucz się tekstu na pamięć.
3. Wykonaj ul z trójkąta i prostokątów wyciętych z tektury. Z plasteliny uformuj wałeczki i wyklej nimi kontury ula i desek w środku. Powstałe ule naklejcie na duży arkusz papieru i stwórzcie klasową pasiekę.





sł. i muz. Malina Sarnowska

Ulowa piosenka

1. Ulu, Ulu, kto tam mieszka w ulu?

Bardzo łatwe to pytanie!
Pszczoły mają tam mieszkanie.
W nim pracują oraz śpią.
To ich dom!

2. Ulu, Ulu, co dziś słysząc w ulu?

Gwar od rana i brzęczenie.
Pszczoły lecą po jedzenie,
by nektarem z łąk i pól
pachniał ul!

3. Ulu, Ulu, ile pszczoł masz w ulu?

Ze czterdzieści mam tysięcy
albo może jeszcze więcej.
Pracy w ulu dla nich w bród,
by był miód!



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Powiedz, o czym jest piosenka.

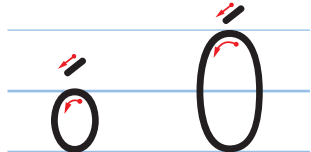
2. Zaśpiewajcie piosenkę z podziałem na role. Pierwsza grupa niech zadaje Uli pytania, a druga – niech na nie odpowiada.

3. Policz, ile razy w piosence występuje słowo **ul**. Wykonaj jeszcze raz piosenkę i uderz w uda za każdym razem, kiedy śpiewasz **ul** albo **ulu**.

4. Naśladuj głosem brzęczenie pszczoł, kolejno głośno i cicho, grubo i cienko.

3. Co rośnie w ogrodzie?

ó Ó



ósma



ós ma



ó s m a



Józek

O! To  . Tu auto  .

Tam  i  . To  .

1. Obejrzyj ilustrację i opowiedz, co się na niej dzieje.
2. Powiedz, jak wyglądał ogród latem, a jak wygląda jesienią.



ósemka



ogórek



wózek



Róża i Józek są u babci. Jest ósma rano. Babcia już pracuje w ogrodzie. Latem ozdobą ogrodu były piękne róże. Rosły tu też ogórki, fasolka i bób. Teraz trzeba zrobić porządek na grządkach.

Dzieci chętnie pomogą przy pracach w ogrodzie. A po południu pojadą z babcią do kina.

3. Wyszukaj w tekście na tej stronie wyrazy z literą ó. Ile ich jest?

4. Ułóż hasło z pierwszych głosek podanych wyrazów: ogórek, gruszka, róża, ósemka, dynia.



Jesienne zbiory

sad



grusza



jabłoń



śliwa

ogród warzywny



dynia



burak



marchew



kapusta

1. Posłuchaj opowiadania ze stron 112–113. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Przyjrzyj się ilustracji. Jakie drzewa owocowe rosną w sadzie? Jakie warzywa rosną w ogrodzie warzywnym?

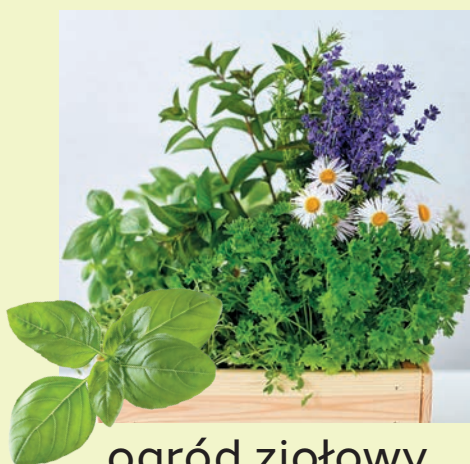
Różne ogrody



ogród motyli



ogród ptaków



ogród ziółowy



ogród różany



ogród zapachów



Rośliny potrzebują do życia światła, wody, powietrza i składników do odżywiania, które są w glebie.

3. Wymień różne rodzaje ogrodów. Opowiedz o nich. Dlaczego mają one takie nazwy?

4. Czego rośliny potrzebują do życia? Co by się stało, gdyby im czegoś zabrakło?



5. Załóżcie w klasie ogródki w doniczkach. Zdecydujcie wspólnie, co chcecie hodować.

4. Jakie mogą być jesienne przetwory?



1

To słodki prezent od pszczołek z ula.
Lubią go niedźwiedzie i lubi go Ula.

2

Ma czerwony kubraczek i jest smakowity.
Barszczyk z niego mama robi wyśmienity.

3

Dojrzewa w ogrodzie, ma kolor zielony.
Smaczny jest surowy, a także kiszony.

4

Ta piękna dama, uwierz mi,
gdy ją obierasz, wyciska łzy.

5

Ma zielone liście na okrągłej główce.
Chętnie ją zjadamy w jesiennej surówce.

U

Tę samą głoskę możemy napisać
za pomocą liter **u, U** lub **ó, Ó**, na przykład:
kapusta burak miód ogórek



słó*j*



wiewiór*ka*



broku*ł*



buł*ka*

1. Posłuchaj zagadek. Poszukaj rozwiązania każdej zagadki na ilustracji na stronie obok.
2. Które warzywa i owoce warto zachować na zimę w postaci różnych przetworów?
3. Posłuchaj informacji w ramce. Zwróć uwagę na różny zapis tej samej głoski.
Wskaż litery **u, ó** w podpisach obrazków.

W DOMU

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Jak mogę
zadbać o swój
dom?

2.

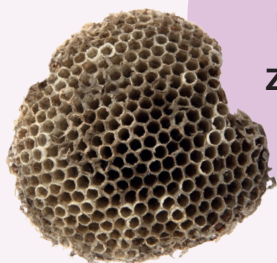
W jakich
domach
mieszkają
ludzie?

3.

Gdzie
mieszkają
zwierzęta?

4.

Co lubimy
oglądać
w domu?



Krzywy Domek
w Sopocie
to budynek
o falujących
kształtach,
który wygląda
jak dom z bajki.

Wieżowiec
Burdż Chalifa
(Wieża Chalify)
w Dubaju
to najwyższy
budynek świata.



1. W drodze ze szkoły zatrzymaj się przed jednym z domów i dokładnie mu się przyjrzyj.
Co ci się podoba, a co nie podoba w tym budynku?
2. Dowiedz się, co oznacza wyraz **architektura**.

Nie ma jak
w domu...



A czy wiesz, jakie
ciekawe mogą być
różne budynki?



Wybierzcie lekturę do pracy podczas zajęć



1. Porozmawiajcie o tym, jakie książki was interesują. Co sprawia, że macie ochotę je przeczytać? Przygotujcie o tym rysunkową notatkę.
2. Zbierzcie propozycje waszych ulubionych książek. Mogą to być także książki, które dopiero chcecie przeczytać.
3. Podajcie w grupach argumenty za wyborem każdej z tych publikacji.
4. Przeprowadźcie głosowanie i wspólnie zdecydujcie, którą lekturę omówicie podczas zajęć w tym roku szkolnym.

-  3. Obejrzyj oryginalne budynki przedstawione na zdjęciach. Posłuchaj ich opisów. Porozmawiajcie w parach o tym, dlaczego te budynki są interesujące.
4. Jak rozumiesz powiedzenie: **wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej?**

1. Jak mogę zadbać o swój dom?

Hanna Niewiadomska

Bałagan

(fragment)

Do pokoju Mateusza
Wpadł Bałagan – wszystko rusza.
Jak coś dotknie, to przestawi,
Nic na miejscu nie zostawi.

Był na biurku – więc w szufladzie
Wszystko leży już w nieładzie.
Kredki biedne, rozsypane,
Żółta z czarną połamane.

Poodkręcał plakatówki,
Które uciekając z tubki,
Dywan strasznie umazały
I za łóżko powpadały.

Klocki po pokoju posiał,
Konia na biegunach dosiadł,
Kapcie rzucił na kanapę,
Potem podarł starą mapę. (...)

Wszyscy są już nim zmęczeni,
Proszę wielce utrudzeni:
– Niech pan ulży naszej doli,
Niech pan więcej nie swawoli.

Bałaganie! Bałaganie!
Może w końcu pan przestanie!
Proszę wziąć się za porządek
I ustawić wszystko w rzędek!



A Bałagan mówi tak:
– Mnie sprzątanie nie jest w smak.
To jest pokój Mateusza,
Niech on do porządków rusza!



1. Posłuchaj wiersza i powiedz, kto zamieszkał w pokoju Mateusza. Jak wygląda teraz pokój chłopca?
2. Kto tak naprawdę narobił bałaganu w pokoju Mateusza? Kto powinien posprzątać?



Samodzielni

Zastanów się, jak mógłby wyglądać twój wymarzony pokój. Uzgodnij z rodzicami, które zmiany można wprowadzić.

Bądź prawdziwym gospodarzem w swoim pokoju! Dbaj w nim o porządek, żeby nie zamieszkał w nim pan Bałagan!



1. Układaj zabawki w wyznaczonym miejscu.



2. Ścieraj kurz z szafek i półek.



3. Podlewaj kwiaty.



4. Odkurzaj podłogę.



5. Ściel codziennie swoje łóżko.



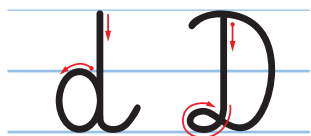
6. Wyrzucaj śmieci.

3. Przyjrzyj się ilustracjom. Które z przedstawionych czynności wykonujesz w swoim pokoju? W jaki jeszcze inny sposób możesz dbać o porządek?

 4. Porozmawiajcie w parach, czy utrzymywanie porządku jest łatwe, czy – trudne. Od czego to może zależeć?

2. W jakich domach mieszkają ludzie?

d D



dom



dom



d o m



dam dla miód data dama
moda duma lada odlot Lidia



Darek

To dom . A to dom Ali i .

Tu dom Oli. Tam  i .

1. Obejrzyj ilustrację. Powiedz, w którym domu mieszka Lena, a w którym mieszkają Darek i Ala.
2. Opisz, jak wygląda twój dom z zewnątrz, a jak – wewnątrz.



droga



komoda



lód



Lena mieszka w wieżowcu. Jej mieszkanie znajduje się na jedenastym piętrze. Dziewczynka korzysta z windy. Z okna Leny domy i ulice wyglądają jak miniatutki.

Darek i Ala mieszkają w domu jednorodzinnym. Niektóre ściany tego domu są całe ze szkła. W tym mieście są też stare kamienice i duże osiedla mieszkaniowe.

3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę **d**. Wymów każdą nazwę sylabami.



4. Narysuj na kartce z bloku wymarzony dom, w którym chciałabyś / chciałbyś zamieszkać.



GRA MUZYKA!

Ludzie mieszkają w domach. A gdzie mieszka muzyka? Tam, skąd wydobywają się dźwięki.



Muzyki można słuchać w różnych sytuacjach. Niektórzy sami śpiewają albo grają na instrumentach. Na koncercie posłuchasz muzyki wykonywanej przez muzyków.

W dużych miastach są specjalne domy, w których odbywają się koncerty. To **filharmonie**.



Filharmonia w Warszawie
istnieje od ponad stu lat.



To nowoczesna
filharmonia w Szczecinie.

Ciocia Leny gra na skrzypcach i pracuje w filharmonii. Codziennie chodzi do pracy ze skrzypcami w futerałach. W futerałach przechowuje się instrumenty, żeby się one nie zniszczyły. Futerał to taki dom dla instrumentu.



1. Przyjrzyj się zdjęciom i powiedz, co może wydawać dźwięki, czyli być domem dla muzyki.
2. Gdzie można posłuchać muzyki? Jaką muzykę słyszysz wokół siebie?
3. Opowiedz, czy w twoim domu słucha się muzyki. Z jakich urządzeń przy tym korzystacie?

3. Gdzie mieszkają zwierzęta?



słomiany
domek



drewniany
dom



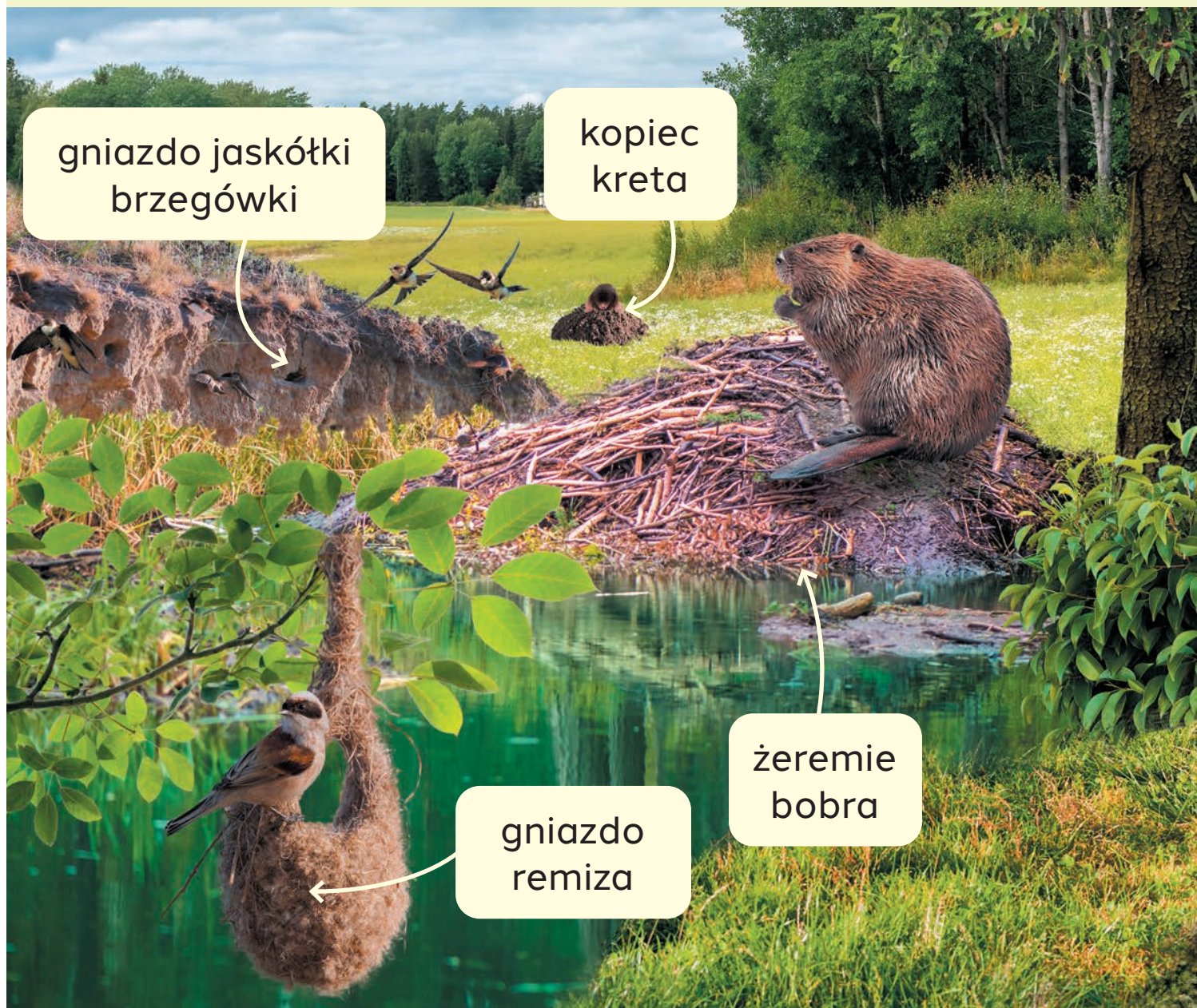
murowany
budynek

1. Obejrzyj ilustrację i opowiedz, co się na niej dzieje.
2. Z czego swój dom zbudowała każda świnka? Który dom jest według ciebie najtrwalszy?
3. Jak myślisz, jak skończyła się ta historia? Co z niej wynika?
4. Jeśli znasz baśń o trzech świnkach, to oceń ich postępowanie.



Domy zwierząt

Las jest pełny domów zwierząt. Te domy różnią się od siebie. Znajdują się na drzewach, na ziemi i pod ziemią, na wodzie i pod wodą. Często są to bardzo skomplikowane konstrukcje, jak mrowiska, kretowiska czy nory borsuków.



1. Posłuchaj opowiadania ze stron 113–114. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Obejrzyj ilustrację i powiedz, w jakich domach mieszkają zwierzęta.



COŚ CIEKAWEGO

W norze borsuka może zamieszkać także lis.
Wtedy te zwierzęta żyją obok siebie w zgodzie.

3. Które zwierzęta tworzą skomplikowane budowle do zamieszkania?

4. W czym domy zwierząt są podobne do naszych? W czym się od nich różnią?

4. Co lubimy oglądać w domu?

e E

e E



ekran

ek ran

e k r a n



Ela



ale temat medal metal
emu mole ule detal Emil

Tu Ela, mama i tata Eli.

Ela ma  . A tam .

1. Przyjrzyj się ilustracji. Co widzisz na ekranie telewizora? Podaj nazwy tych zwierząt i przedmiotów. Wypowiedz każdą nazwę głoskami.
2. Wyszukaj w tekście na sąsiedniej stronie wyrazy z literami e, E. Policz je.



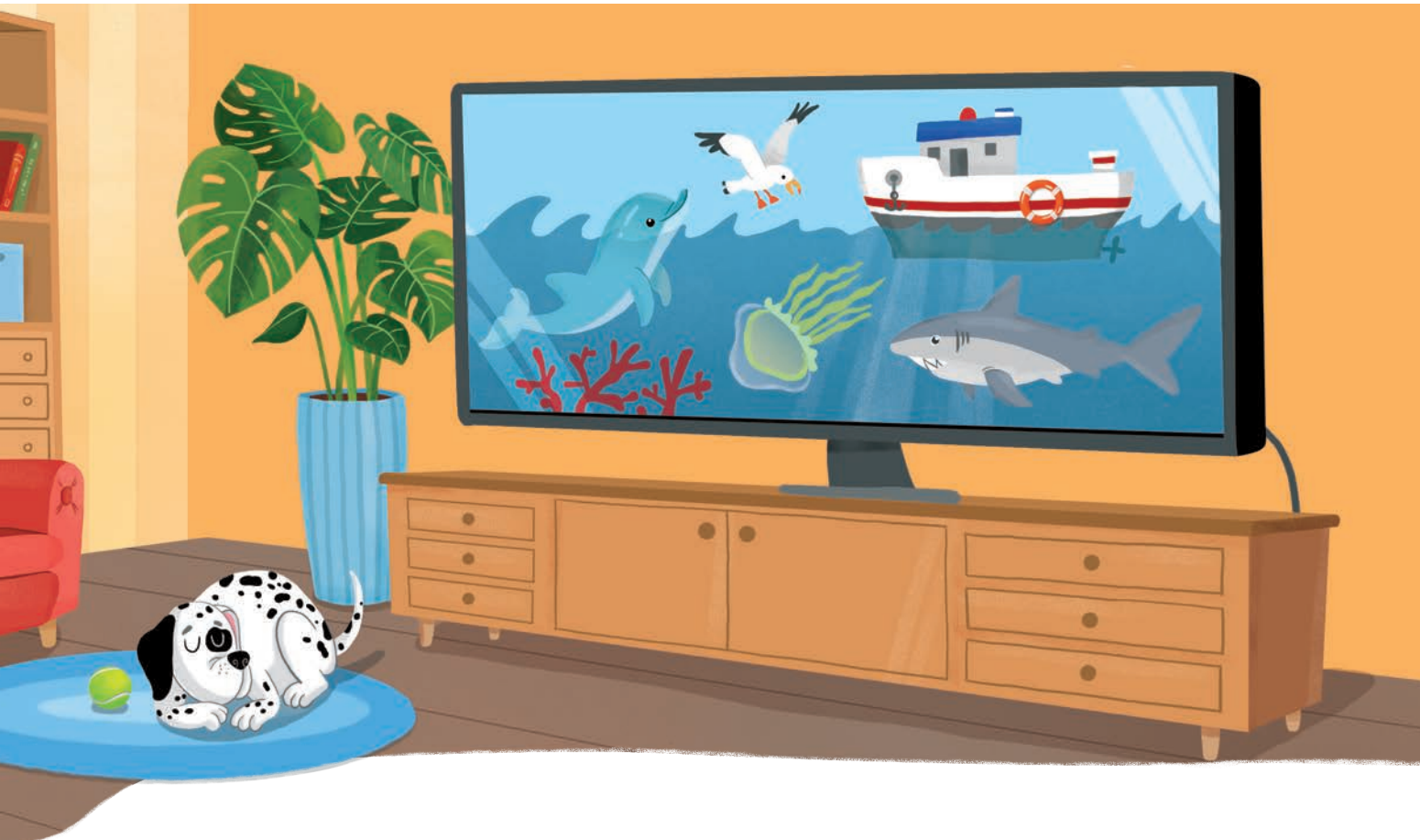
eklerka



moneta



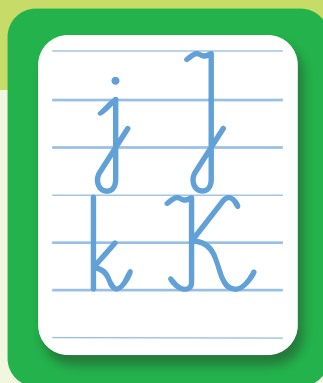
korale



Ela chętnie ogląda bajki w telewizji. Tata lubi filmy historyczne. A mama woli siatkówkę. Wszyscy kochają przyrodę. Często razem siadają przed ekranem telewizora. Wybierają zazwyczaj programy przyrodnicze. Oglądają także prognozę pogody i wiadomości. Ela lubi też chodzić do kina. Tam jest wielki ekran.

3. Powiedz, jakie programy lub filmy oglądasz w domu najchętniej.
4. Czy byłeś / byłaś kiedyś w kinie? Jeśli tak, to jaki film oglądałeś / oglądałaś?

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



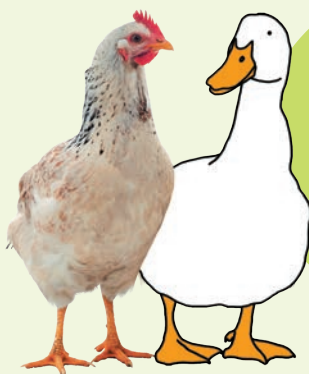
1.

Czy jajko jest
mądrzejsze
od kury?



2.

Czyje
to jajko?



Pomnik Czterech Muzykantów
z Bremy na rynku tego miasta
w Niemczech



3.

Jakie
zwierzęta
hoduje się
na wsi?



4.

Dlaczego
kot
mruczy?



1. Weź jajko do ręki. Jaka w dotyku jest skorupka jajka? Co czujesz, gdy trzymasz jajko?



2. Jak myślisz, co było pierwsze: jajko czy kura? Uzasadnij swoje zdanie.



3. Co przedstawia pomnik z Bremy? Dowiedz się, do jakiej baśni on nawiązuje.



**Co się dzieje z jajkiem,
gdy upuszczę je na poduszkę,
a co – gdy na twardą podłogę?**

- Zastanów się, jaka może być odpowiedź na to pytanie.
- Sprawdź to – wykonaj doświadczenie.
- Porozmawiajcie o tym, czy wasze przypuszczenia się potwierdziły.



**Leno, kiedy znowu
przyjedziesz na wieś?**

**Jak najszybciej! Na wsi
zawsze tyle się dzieje!
I znowu zobaczę
te wszystkie zwierzęta.**



4. Wymień i opisz zwierzęta, które można spotkać w gospodarstwie wiejskim.
5. Czy mieszkasz lub masz rodzinę na wsi? Czy byłeś / byłaś kiedyś na wsi? Z czym kojarzy ci się wieś?

1. Czy jajko jest mądrzejsze od kury?

Jan Brzechwa

Jajko

Było sobie raz jajko mądrzejsze od kury.
Kura wyłazi ze skóry,
Prosi, błaga, namawia: „Bądź głupsze!”.
Lecz co można poradzić, kiedy ktoś się uprze?

Kura martwi się bardzo i nad jajkiem gdacze,
A ono powiada, że jest kacze.

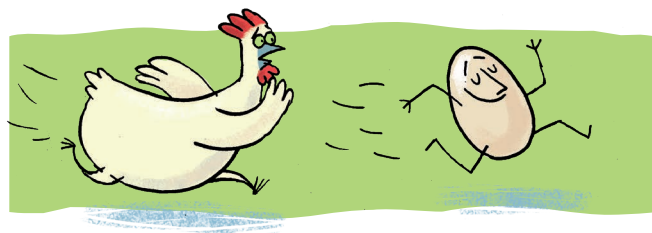
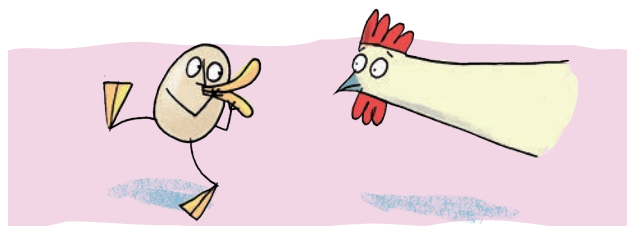
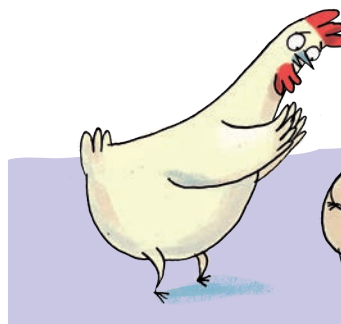
Kura prosi serdecznie i szczerze:
„Nie trzęś się, bo będziesz nieświeże”.
A ono właśnie się trzęsie
I mówi, że jest gęsie.

Kura do niego zwraca się z nauką,
Że jajka łatwo się tłuką,
A ono powiada, że to bajka,
Bo w wapnie trzyma się jajka.

Kura czule namawia: „Chodź, to cię wysiedzę”.
A ono ucieka za miedzę,
Kładzie się na grządkę pustą
I oświadcza, że będzie kapustą.

Kura powiada: „Nie chodź na ulicę,
Bo zrobię z ciebie jajecznicę”.
A jajko na to najbezzweczniej:
„Na ulicy nie ma patelni”.

Kura mówi: „Ostrożnie! To gorąca woda!”.
A jajko na to: „Zimna woda! Szkoda!”.
Wskoczyło do ukropu z miną bardzo hardą
I ugotowało się na twardo.



1. Posłuchaj wiersza i powiedz, jakich rad udzieliła kura jajku.
2. Czy jajko słuchało dobrych rad? Jak skończyła się ta historia?
3. Pomyśl i powiedz, kto w twoim życiu może odgrywać rolę kury, a kto – rolę jajka.



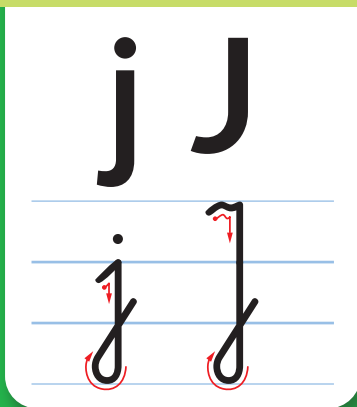


CZAS NA PORADĘ

Staraj się zawsze postępować kulturalnie i odnosić się do innych z szacunkiem.

4. Podzielcie się na cztery grupy. Niech każda grupa opíše sytuację przedstawioną na jednej z ilustracji. Co może wydarzyć się dalej? Odegrajcie odpowiednie scenki.
5. Jak powinny się zachować osoby pokazane na ilustracjach?
6. Porozmawiajcie o tym, co to znaczy **być kulturalnym** i **szanować innych**.

2. Czyje to jajko?



jajo



ja jo



j a j o



Jola



daj lej tej jej jad maj jem
mój moja jama Maja

Tata ma 4 jaja od .
To omlet dla Joli. A to omlet
dla Emila. Jola ma jajo .

1. Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co robią pokazane na niej osoby.
2. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę j.
3. Podaj kilka wyrazów, w których głoska j występuje na początku lub na końcu.



jagody



lejek



olej



COŚ CIEKAWEGO

Jaja kolibrów są najmniejsze, a strusi – największe.



Ptaki wszystkich gatunków znoszą jaja. Najmniejsze są jaja kolibrów. Jajo kosa jest niebieskie. Jajo przepiórki jest małe i kropkowane. Jajo indyckie ma brązowe kropki. Jola ma w domu skorupę jaja strusiego. Do rozłupania tego jaja tata musiał użyć wiertarki! A jajecznicy z jednego jaja starczyło na śniadanie dla całej rodziny.

4. Wymień różnice między jajami znoszonymi przez różne ptaki, o których jest mowa w tekście. Czy wiesz, jak wyglądają jeszcze inne jaja?
5. Porozmawiajcie w klasie o tym, do przygotowania jakich potraw są potrzebne jajka.



Jak wykonać zwierzątko wykluwające się z jaja?

Porozmawiajcie w klasie o tym, jakie zwierzęta wykluwają się z jaj. Czy są to tylko ptaki?

Materiały:

patyczek
po lodach

dwa papierowe
kontury jaja

papierowy kontur
zwierzątka

nożyczki

klej



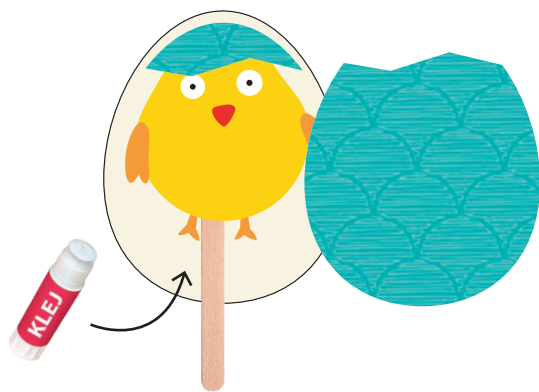
Wykonanie:



1. Odetnij górną część jaja wykonanego z kolorowego lub ozdobnego papieru.



2. Do konturu zwierzątka przyklej na dole patyczek, a na górze – odciętą część jaja.



3. Na gładkim konturze jaja umieść zwierzątko z patyczkiem. Posmaruj klejem boki dolnej części jaja. Przyklej ozdobną część jaja.



4. Poruszaj patyczkiem do góry, żeby zwierzątko wykluło się z jaja.

3. Jakie zwierzęta hoduje się na wsi?



1. Obejrzyj obrazki i opowiedz historyjkę. Co mógłby przedstawiać kolejny obrazek?
2. Powiedz, skąd mamy mleko i jajka.
3. Podaj po jednym określeniu do nazw zwierząt: **indyk, krowa, pisklę**, na przykład **łaciata krowa**.



Zwierzęta na wsi

W gospodarstwach rolnych, agroturystycznych i na farmach są hodowane różne zwierzęta. Dzięki nim mamy mleko, jajka i mięso.



koń



owca



świnia



stajnia



owczarnia



chlew

1. Posłuchaj opowiadania ze stron 114–115. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Obejrzyj zdjęcia i wymień zwierzęta, które hodzi się w gospodarstwach na wsi.
W jakich pomieszczeniach mieszkają różne zwierzęta?



COŚ CIEKAWEGO

Kontakt ze zwierzętami ma pozytywny wpływ na człowieka. Głaskanie i przytulanie zwierząt oraz zabawa z nimi pomagają zwłaszcza osobom chorym i z niepełnosprawnościami.



krowa

królik



kura



kaczka



gęś



obora



królikarnia



kurnik

3. Dlaczego kontakt ludzi ze zwierzętami jest ważny?
4. Dowiedz się, w jaki sposób rolnicy dbają o hodowane zwierzęta. Podziel się tymi informacjami w klasie.

4. Dlaczego kot mruczy?

k K



kot



kot



k o t



Kaja



jak mak kij kok kod klej
kula mleko kotlet kolejka

Kaja ma kotki. To kotka Kama.
A to jej malutkie kotki: Muti
i Kitek. Kamil daje im motek.

1. Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co się dzieje na wiejskim podwórku.
2. Wyszukaj na ilustracji przedmioty i zwierzęta, w których nazwach słyszysz głoskę k.
3. Co wiesz o zachowaniach kotów? Dlaczego koty mruczą?



korona



mleko



znak



Kaja i Kamil bawią się na podwórku. Kaja sypie pokarm do miski dla kotki Kamy.

Kamil też lubi zabawy z kotem. Jego kot to Mruczek. Mruczek często miauczy i mruczy. Kamil głaszcze go po grzbiecie. Kot jest zadowolony. Słysząc jego kocie mruczanki. Mru, mrru, mrrru!

4. Co może znaczyć powiedzenie: **spadać jak kot na cztery łapy**?
Jak myślisz, skąd się wzięło to powiedzenie? Czy jest prawdziwe?
5. Narysuj i wytnij kontur kota. Wyklej go kawałkami kolorowego papieru.



ZDROWE ODŻYWIANIE

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Jak nie
marnować
jedzenia?

2.

Z czego
robi się lody?



3.

Jak się
zdrowo
odżywiać?



4.

Po co nam
witaminy?



Paul Cézanne (czytaj: pol sezan) „Jabłka i pomarańcze”

1. Na czym polega według ciebie **zdrowe odżywianie**? Jakie produkty są zdrowe?



2. Obejrzyj obraz. Co widzisz na obrazie i jak ci się on podoba? Czy masz ochotę zjeść pokazane na nim owoce? Dlaczego?



W środę będziemy
mieć w szkole
spotkanie
z dietetykiem.



Super! A czy wiesz,
kto to jest dietetyk?



Odżywiaj się zdrowo!

1. Porozmawiajcie w grupach o tym, jakie posiłki zjadacie w ciągu dnia. Zastanówcie się, czy są one zdrowe.
2. Zaproście do klasy dietetyka. Omówcie z nim, co możecie zmienić w waszych nawykach, żeby zadbać o swoje zdrowie.
3. Wykonajcie w parach plakaty zachęcające do zdrowego odżywiania.



3. Podczas drugiego śniadania zwróć uwagę na to, jaki smak ma to, co jesz. Czy czujesz smak poszczególnych produktów? Czy smakuje ci to, co jesz?

4. Jak rozumiesz powiedzenie: **co za dużo, to niezdrowo**?



Melania Kapelusz

Kanapkowy pożeracz

Jola z Olą stały na szkolnym korytarzu i robiły dziwne miny. Była duża przerwa.

– Co dziś masz? – spytała Ola.

– Znowu to samo – westchnęła Jola.

– Pokaż. – Ola zajrzała do kanapki swojej koleżanki. – Serek ze szczypiorkiem.

E, to jeszcze nic. Ja mam z rzodkiewką.

– Blee!

– Ble! – Ola się skrzywiła. – Moja mama ją lubi.

– A ty co lubisz? – spytała Jola.

– Rurki z bitą śmietaną.

– Ja też! Uwielbiam. I jeszcze czekoladę z truskawkowym nadzieniem.

– No dobra, ale co my z tym zrobimy? – Ola zamachała kanapką.

Jolowo-Ołowy problem drugiego śniadania rozwiązywał na co dzień Bartek. Chłopiec zawarł z dziewczynkami tajną umowę.



1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: O czym rozmawiały dziewczynki w czasie przerwy? Z czym miały kanapki? Dlaczego nie chciały ich zjeść?

2. Opowiedz, jaką tajną umowę zawarli Jola, Ola i Bartek.



3. Jak myślisz, co Jola i Ola mogły zrobić ze swoimi kanapkami? Zróbcie w klasie burzę mózgów i uzasadnijcie swoje propozycje.

Umowa nie była spisana, bo Jola, Ola i Bartek nie znali jeszcze wszystkich liter. Ale została zawarta pod przysięgą na magiczny żółty kamień, który Bartek znalazł podczas wakacji nad morzem. Dlatego nikt nie miał wątpliwości, że umowy nie wolno złamać. Umowa zapewniała, że Bartek będzie do końca świata i jeden dzień dłużej zjadał drugie śniadania Joli i Oli. Przewidziane były tylko dwa wyjątki. Pierwszy – kanapki będą z czymś, czego Bartek nie lubi. Drugi – kanapki będą z czymś, co smakuje Joli albo Oli. Ale Bartkowi smakowało wszystko, a Jola i Ola lubiły rurki z bitą śmietaną i czekoladę, których z niezrozumiałych dla nich przyczyn nie dostawały do szkoły. Tak więc drugośniadaniowa przyjaźń kwitła w najlepsze. Aż do dnia, w którym Bartek zlekceważył ustalenia umowy i nie przyszedł do szkoły. Umowa nie przewidywała przecież żadnego chorowania ani innych powodów nieobecności kanapkowego pożeracza.



- To co robimy? – powtórzyła Ola.
- Wyrzucimy je do kosza – szepnęła Jola.
- Mama mówi, że nie wolno wyrzucać jedzenia.
- To zakopmy na trawniku przed szkołą.
- Eeee, to chyba to samo.
- Wcale nie – tłumaczyła Jola. – Kanapka użyźni ziemię i... i... wyrośnie drzewo kanapkowe.
- No, nie wiem. – Ola się wahala. – Może jednak wymyślimy coś innego?

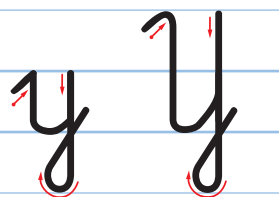


4. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 111. Czego mogą cię one nauczyć? Dlaczego nie należy wyrzucać jedzenia?
5. Wyjaśnij własnymi słowami, co to jest **jadłodzielnia**.
6. Pomyślcie wspólnie w klasie, co można robić, żeby nie marnować jedzenia lub produktów spożywczych. Stwórcie „Bank dobrych rad, jak nie marnować jedzenia”.



2. Z czego robi się lody?

y Y



lody



lo dy



l o d y



Tymek



dym tym domy damy myje
tyje motyle tylko daktyle

Tymek je lody i tata je lody.
A jakie lody je mama Tymka?
Tylko tu tyle



1. Opowiedz, co przedstawia ilustracja. Jakie lody zamówili Tymek i jego rodzice?
2. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę y.



ryba



domy



dymy

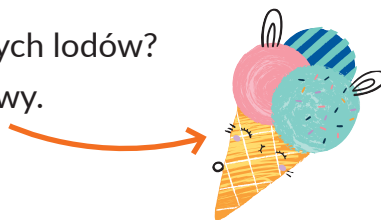


Jest ciepłe niedzielne popołudnie. Tymek jest z rodzicami w kawiarni. Zamawiają swoje ulubione lody. Mama wybiera deser lodowy z bitą śmietaną i owocami. Tata woli sorbet truskawkowy. Sorbet to lody z owoców, cukru i wody. Tymek zamawia lody czekoladowe. Są one zrobione z mleka, śmietanki, cukru i kawałków czekolady.



3. Jakie składniki są potrzebne do zrobienia tradycyjnych lodów?

4. Narysuj na kartce z bloku swój ulubiony deser lodowy. Opowiedz, jak go przygotować.





Kraina Słodyczy pojawia się w baletowej historii pod tytułem „Dziadek do orzechów”. Opowieść o czekoladzie i cukierkach jest tam przedstawiona za pomocą muzyki i tańca. Krainą Słodyczy rządzi Cukrowa Wróżka, która tańczy na czubkach palców.



W muzyce i w tańcu ważną funkcję pełni **rytm**. Rytmicznie można się poruszać, grać na instrumencie, śpiewać, a nawet mówić! Desery także można ułożyć w określonym rytmie.



1. Posłuchaj nagrania. W trakcie słuchania przesuwaj palec wzdłuż odpowiednich zdjęć deserów. Następnie samodzielnie wypowiedz rytmicznie nazwy tych deserów.
2. Wykonaj rytm przedstawiony za pomocą zdjęć lodów, czekolady i kremu. Wypowiadaj nazwy deserów i równocześnie uderzaj ołówkiem w ławkę w rytmie słów.
3. Opowiedz własnymi słowami, czym jest **przedstawienie baletowe**.

3. Jak się zdrowo odżywiać?

Maja ma mleko i jajka.

Rano Maja, mama i tata jedzą śniadanie.

Mama przygotowuje kanapki z jajkiem i pomidorem.

Tata robi kakao. Maja je płatki z mlekiem.

Śniadanie to bardzo ważny posiłek.



Samodzielni

Przygotowanie zdrowej i smacznej kanapki wcale nie jest trudne! Pamiętaj, żeby na kanapce znalazły się różne produkty, dzięki którym dostarczysz organizmowi niezbędnych składników odżywczych.



1. Najpierw wybierz pieczywo, które doda ci energii dzięki zawartym w nim węglowodanom. Najzdrowszy jest chleb pełnoziarnisty.
2. Posmaruj kromkę chleba cienką warstwą masła, które zapewni dobrą pracę twojego organizmu.
3. Połóż na kromce plasterki wędliny, rybę, ser lub jajko. Te produkty są źródłem białka, dzięki któremu rośniesz.
4. Dołóż warzywa, które zawierają dużo witamin.

Smacznego!

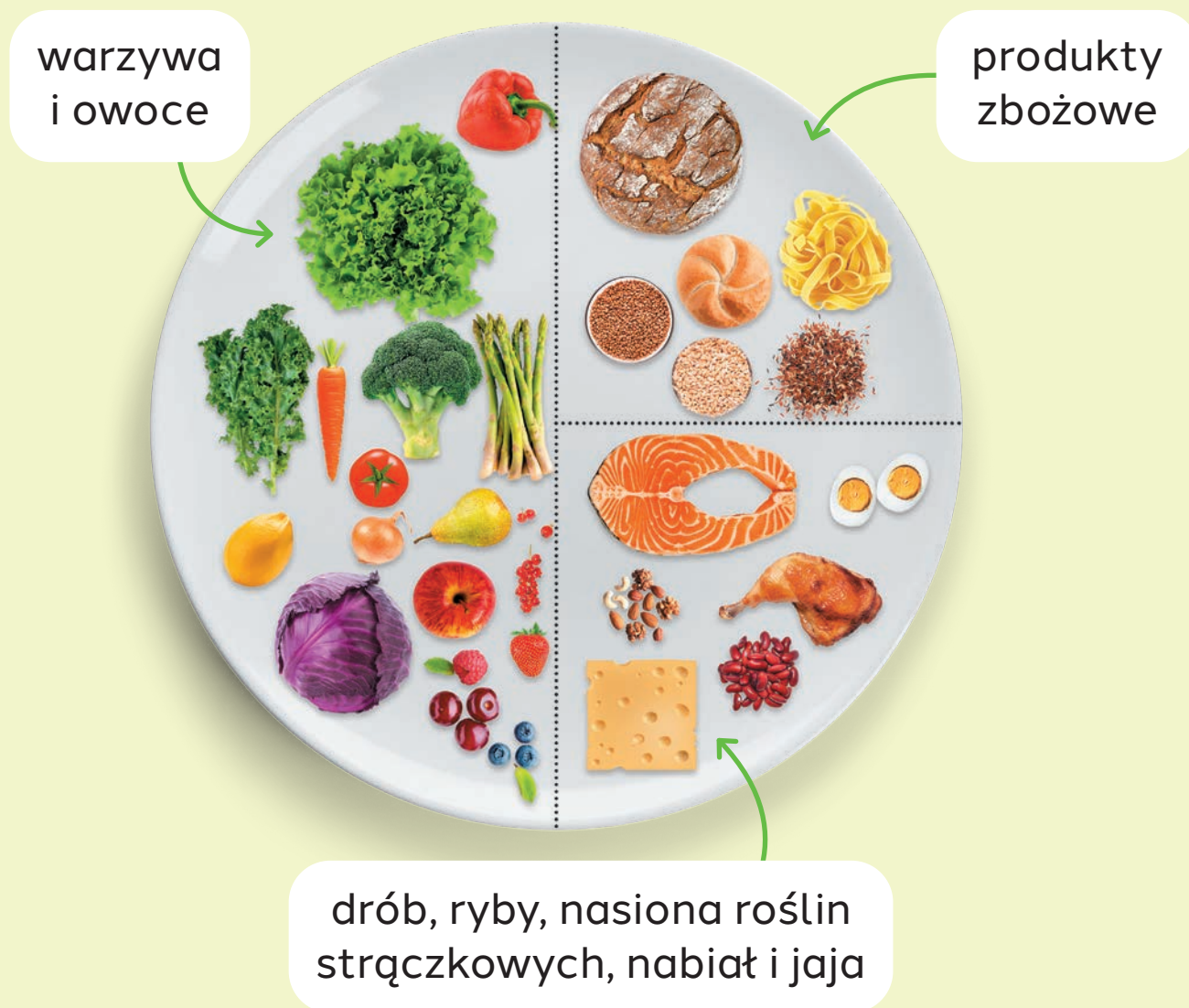
1. Na podstawie tekstu powiedz, co rodzina Mai je na śniadanie.
2. Porozmawiajcie o tym, jak powinno wyglądać zdrowe śniadanie.
3. Posłuchaj wskazówek, jak przygotować zdrową kanapkę. Zorganizujcie w klasie wspólne przygotowanie drugiego śniadania.



Zdrowe odżywianie

Jedzenie odpowiednich produktów spożywczych, aktywność fizyczna oraz zdrowy styl życia wpływają na prawidłowy rozwój, dobrą kondycję i lepsze samopoczucie.

Talerz zdrowego żywienia pokazuje, jak układać jadłospis, żeby w naszej diecie była odpowiednia ilość właściwych produktów spożywczych. Jest podzielony na trzy części.



1. Posłuchaj opowiadania ze stron 115–116. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Jakie produkty znajdują się na poszczególnych częściach talerza? Czego jest więcej: warzyw czy owoców? Jakie powinniśmy jeść pieczywo? Czym można zastąpić mięso?



Odżywiam się zdrowo



Piję wodę!

Nie
podjadam
między
posiłkami.

Jem zdrowe przekąski!

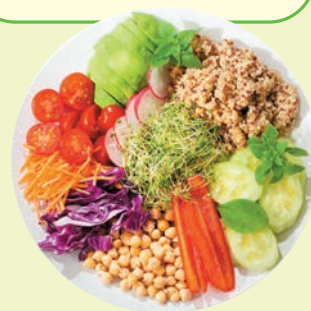


Sól zastępuję
przyprawami
i ziołami!



Uprawiam sport!

Jem regularnie
i zjadam pięć
urozmaiconych
posiłków dziennie!



Odżywiam się niezdrowo

Nie mam siły!

Boli mnie głowa!

Nie mogę myśleć!



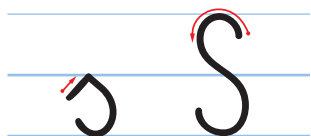
Nie umiem się
niczym cieszyć!

Często się denerwuję!

3. Obejrzyj zdjęcia i powiedz, co trzeba robić, żeby być zdrowym.
4. Co się z nami dzieje, gdy źle się odżywiamy i jemy nieregularnie?
5. Powiedz, czym zajmuje się dietetyk.

4. Po co nam witaminy?

s S



sok



sok



s o k



Sara



sos kos los las sad lis kasa
lista deska maska stado

Tu stoi stolik. To sok .

Mama daje sok smykom.

Tam jest miska i .

1. Przyjrzyj się ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę s. Wypowiedz te nazwy głoskami.
2. Co ulepili Sara, Magda i Sebastian? Jak wyglądają ich figurki?



sowa



pasek



las



Sara, Magda i Sebastian to pomysłowe smyki. Dzieci bawiły się dziś ciastoliną. Sara ulepiła piękną gruszkę w kapeluszu. Magda zrobiła jabłuszko z wąsami. Sebastian wykonał zabawnego banana z muchą.

Mama przygotowała sok z marchewki. Jest w nim dużo witamin. One chronią przed przeziębieniem.

3. Czy lubisz soki? Jaki jest twój ulubiony sok?

 4. Czy należy pić soki owocowe i warzywne? Podzielcie się na dwie grupy. Jedna grupa niech poszuka argumentów za piciem soków, a druga – przeciw.



Marcin Przewoźniak

Skarb z biblioteki

Odcinek 1. Kto ukradł książkę?

Ula i Olek to siostra i brat. Ula chodzi do trzeciej klasy, a Olek – do pierwszej. Dziś wybrali się z mamą do biblioteki. To ten stary, zabytkowy budynek, który wygląda trochę jak zamek, a trochę jak kościół.

W środku ujrzeni dziwną scenę. Bibliotekarka, pani Wika, płakała. Babcia Wandzia, najstarsza czytelniczka, łapała się za głowę i jęczała: „Ojej, co za nieszczęście!”. Nieznajomy mężczyzna w wojskowej kurtce, z kudłatym pieskiem notował coś w notesie.

– Co się stało? – złąkała się Ula, która lubiła panią Wikę.

– Zaginęła książka prowadząca do skarbu! To na pewno przeze mnie! – płakała pani Wika.

– Nie, to moja wina, to ja ją zgubiłam! – mówiła babcia Wandzia, kręcąc głową.

– Proszę nie ujawniać tajemnic śledztwa! Nikt nie może się dowiedzieć, co się stało! – powiedział nieznajomy właściciel psa i notesu.

Aha, na pewno! Nie ujawniać... Pani Wika i babcia Wandzia rozgadały się na dobre. Podobno pewien naukowiec odkrył, że w książce „Historia miasta” jest wierszyk, a w nim ukryte hasło, jak odnaleźć skarb. Okazało się, że pozostał już tylko jeden egzemplarz tej książki, właśnie w tej bibliotece. I właśnie tę książkę czytała babcia Wandzia, i akurat tego dnia ją oddała, i jak na złość książka zginęła!

– Tyle papłacie, że całe miasto się o tym dowie – narzekał pan z notesem.



1. Posłuchaj uważnie opowiadania. Wymień występujących w nim bohaterów.
2. Powiedz, gdzie toczy się akcja opowiadania. Opisz to miejsce.
3. Co zginęło i jaka mogła być tego przyczyna?
4. Gdzie można w mieście obejrzeć wystawę prac?

Mama, Ula i Olek obiecali, że nic nikomu nie powiedzą, ale dzieciom już zabłyśły oczy! Oho! Można wziąć udział w tropieniu złodzieja i odkryciu skarbu?

- To my znajdziemy tę księgę – szepnęła Ula bratu do ucha.
- Kto jeszcze był w bibliotece, gdy zginęła książka? – pytał pan z notesem.

– Pan Karol. Akurat oglądał naszą wystawę – opowiadała pani Wika. – Musiałam mu zwrócić uwagę, żeby nie dotykał map, bo ogląda się tylko oczami, a nie rękami. Odłożył mapę do gablotki i wyszedł – mówiła pani Wika.

– Gdzie jest ta wystawa? – spytał pan z notesem.
W sali obok, w gablotkach przypominających szklane stoliki leżały mapy, ilustracje i książki o historii miasta. Jedna gablotka była pusta.

– Czyli zginęła książka i coś jeszcze! – Pan z notesem pokiwał znacząco głową.

Olek trochę się wstydził, ale musiał zadać to pytanie:

– Przepraszam, czy pan jest policjantem?

Mężczyzna popatrzył srogo na dzieciaki. Był wysoki, miał gęstą brodę, a na nosie – wielkie kwadratowe okulary.

– Jestem detektyw Chaps, a to mój śledczy pies Caps – przedstawił się, a kudłaty piesek zaszczekał, słysząc swoje imię.

– W książce rzeczywiście było hasło. Jakiś wierszyk –

przypomniała sobie babcia Wandzia. – Tylko ja już zapomniałam...

Ale nie! – zawołała babcia. – Ja ten wierszyk ostatnio widziałam! Na innej wystawie w naszym mieście!

– Ale gdzie?! – zawołała Ula.

– Nie mogę sobie przypomnieć... Na pewno ten wierszyk napisany był ręką jakiegoś dziecka. Ale gdzie była ta wystawa? – Babcia Wandzia złapała się za głowę.



5. Pomóż detektywowi Chapsowi w śledztwie. Zastanów się i odpowiedz na pytania:

- Czy pani Wika mogła ukryć książkę, żeby znaleźć skarb?
- Czy pan Karol mógł zabrać książkę, skoro nie przechodził obok biurka pani Wiki?
- Czy babcia Wandzia potrzebowała książki, skoro już знаła hasło?

6. Jak myślisz, co może się jeszcze wydarzyć? Jakie przygody mogą czekać dzieci?



DAMY RADĘ SIĘ NAUCZYĆ

Żeby nauczyć się sprawnie czytać i dobrze zrozumieć czytany tekst, trzeba potrenować wzrok i mózg. Zanim zaczniesz czytać, pogimnastykuj swój wzrok i poćwicz koncentrację, wtedy czytanie będzie łatwiejsze. Pomogą ci w tym poniższe ćwiczenia. Powodzenia!

1. Najpierw przesuwaj palec wzdłuż linii zgodnie z kierunkiem, który pokazuje strzałka. Następnie wykonaj to ćwiczenie, wodząc wzdłuż linii tylko wzrokiem. Trzymaj głowę nieruchomo. Powinny pracować tylko twoje oczy.



2. W ciągu liter wyszukaj i wskaż pary liter ol.

o o o l l o l o o o l l l o l o l o o o o l o l l l l o l l o

3. Która litera w tym rytmie nie pasuje? Wskaż ją.

l l o l l o l l o l l o l l o l o o l l o l l o l l o l l o



1. Utwórz wyrazy i je przeczytaj.

T → ata
→ ola
→ oto

l → ot
→ ata
→ ato

2. Przeczytaj wyrazy od końca.

←
otal

←
atat

←
tol

←
alal

3. Która litera na obrazku nie pasuje? Wskaż ją.



4. W każdym wyrazie ukryło się słowo **lata**. Odszukaj je i wskaż.

latawiec

polatać

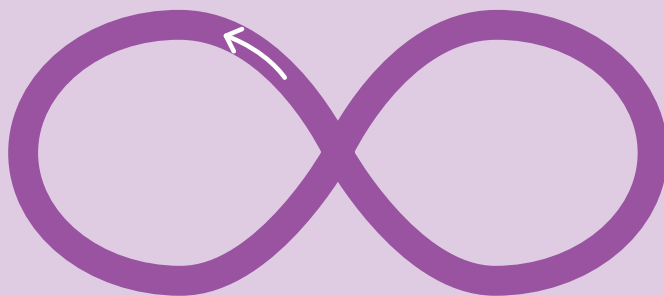
latarnia

wyplatać



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w wyznaczonym kierunku. Zaczynij powoli, a później wódź wzrokiem coraz szybciej. Wykonaj to ćwiczenie kilka razy.



2. Wskaż ramki, w których znajdują się po dwa takie same napisy.

LOOT
LAOT

OMIT
OMIT

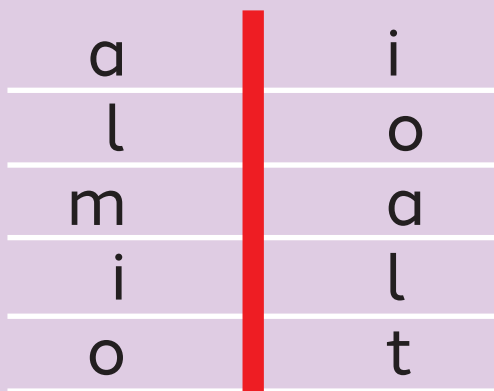
IMALO
IMALA

mlati
moati

alot
aolt

titao
titao

3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj litery umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.



4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim sylabę lub wyraz, a dopiero potem je czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe sylaby, wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

lo ol la al li il to ot ta at
ti it mo om ma am mi im

lot tam mol mit mam mim Tom Tim

lala lato tata mama lama tama
mila mata limit talia tamto
Ola Ala Tola

To mama Oli, a to tata Oli.

O, tam tama, a tam Tola, tata i mama.

Lala Toli to Ala. O, a tam lama Mili.

W domu zawsze jest dużo pracy. Nie jest łatwo wykonywać obowiązki domowe. Często pomagają nam w tym sprzęty elektryczne: odkurzacz, mikser, pralka, zmywarka, czajnik. Podczas korzystania z tych sprzętów trzeba zachować szczególną ostrożność. Najgroźniejsze dla zdrowia są porażenia i oparzenia prądem. Nieodpowiednio używane sprzęty elektryczne mogą też spowodować pożar.



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Usiądź wygodnie. Spójrz najpierw na sufit. Następnie skieruj oczy na podłogę. A potem znowu przeskocz wzrokiem na sufit. Nie ruszaj głową, powinny pracować tylko twoje oczy. Powtórz to ćwiczenie dziesięć razy.
2. Odszukaj i wskaż w każdym rzędzie literę lub cyfrę zapisaną w ramce.

a

d o e a d ó u e

6

9 7 5 9 6 8 9 3

e

a d e i u m o a

7

1 6 4 1 7 5 4 9

t

l d u l t o a d

3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj sylaby umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.

ma	la
do	ti
le	da
tu	le

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim sylabę lub wyraz, a dopiero potem je czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe sylaby, wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

do od da ad di id du ud de ed lu
ul tu ut mu um le el te et me em

dom dam dla dal lód miód mdli
ale dama dali data moda emu
lada udo detal metal temat mieli
memo dalia duma Ida Ela Emil
matula automat melodia Emilia

Lala Eli ma dom. A lama ma dom?
A emu? A mole? – duma Emilia.

Ida, Emil, Lidia i Edi dali medal Eli.
To medal dla dam. Ela tuli medal.

Zwierzęta mają różne domy. Dom psa to buda. Domem pszczoł jest ul. Te domy buduje dla nich człowiek. Ale większość zwierząt sama przygotowuje sobie schronienie. Lisy i borsuki kopią nory. Mrówki budują mrowiska. Ptaki najczęściej wiją sobie gniazda. A bobry budują na rzece żeremia.



1. Przesuń kilka razy palec wzdłuż linii w kierunkach wskazanych przez strzałki. Następnie przesuwaj powoli wzrok wzdłuż linii. Głowę trzymaj nieruchomo. Postaraj się nie zbacać wzrokiem z linii.



2. W każdym wyrazie najpierw wyszukaj i wskaż słowo **sto**. Następnie przeczytaj cały wyraz.

stok miasto stosy stoimy stolik stojak

- A teraz, bez czytania wyrazów, jak najszybciej wskaż w każdym z nich słowo **sto**.

gustowny listopad nastolatek prosto
autostop historia stokrotka

3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj wyrazy umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.

kok	sok
dama	sumy
kajak	stado

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim sylabę lub wyraz, a dopiero potem je czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe sylaby, wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

jo oj ja aj je ej ko ka ki ku ke ky
so os sa as su us se es sy ys

maj mak mój jem kij keks kleks sto
sól lis las list kos styl jest most

jajko ósmy deska smutek stolik listy
laska sala salto maska stado tylko
kolej sama kosa kamyk Kamil Tymek
motyle malutki daleko kolejka

Tymek je keks. Kamila je omlet. Tam
jest miód. Tu jajka, mleko i sól. A lód?

Tu malutki laszek i most, a tam daleko
domy i dymy. Tutaj lata motyl.

Witaminy są potrzebne do prawidłowej pracy naszego organizmu. Pomagają budować nasze kości, zęby, skórę i włosy. Większość witamin powinna pochodzić z pożywienia. Dlatego trzeba odżywiać się zdrowo: jeść dużo warzyw i owoców.



PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

„Może nikt nie zauważy” – pomyślał Adaś.

Wsunął plecak kopniakiem pod ławkę i wyszedł na korytarz.

– To druga część – oświadczył Maciek, gdy przeglądali wspólnie komiks.

– Pierwszą mam! – pochwalił się Adaś. – O! – zawołał. – Jakiś nowy pirat.

Mega!

Gdy rozległ się dzwonek kończący przerwę, dzieci zaczęły wchodzić do klasy. Nagle koło ławki Adasia coś się zakotłowało, a potem rozległy się krzyk i płacz. To Ania poślizgnęła się na kredkach, których Adaś nie sprzątnął. Teraz siedziała na podłodze, masując nogę i pochlupując. Pierwsza podbiegła do niej pani. Adaś nie wiedział, gdzie się schować. Najchętniej zapadłby się pod ziemię.

– Kto zostawił taki bałagan? – zapytała surowo pani.

– Ja... ja... ja nie chciałem... – wybąkał Adaś.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

– Poczekaj chwilę! – Adaś machnął ręką w stronę Maćka.

– Jak tam chcesz – odparł Maciek. – Pokażę mój komiks Błażejowi.

Adaś, bardzo niezadowolony, odwiesił plecak na haczyk i zaczął w pośpiechu szukać kredek. Było ich tylko dwanaście, ale rozsypały się w różne strony. Miał już większość, jednak ciągle brakowało białej.

– Gdzie ona jest? – złościł się.

W końcu znalazł ją aż pod tablicą. Wrzucił kredki do plecaka. Chciał jak najszybciej pójść zobaczyć komiks. W tym momencie rozległ się dzwonek kończący przerwę.

– A niech to! – jęknął wściekły chłopiec.

Następna godzina była dla Adasia koszmarna. Myślał tylko o komiksie, którego nie obejrzał przez te głupie kredki. Gdy nareszcie lekcja się skończyła, spakował się i zły, ruszył do wyjścia.

– Ej! – Usłyszał głos Maćka. – Mogę pożyczyć ci go do domu.

– Co? – burknął Adaś.

– Komiks. A co ma być?

– Naprawdę?! – Adaś się rozpromienił. – Ekstra!

– Tylko przynieś mi go na jutro – dodał Maciek. – Chcę go jeszcze pooglądać.

Kanapkowy pożeracz

1

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

- Ja wyrzucam – oświadczyła Jola. – A ty rób, co chcesz!
- No, dobra. – Ola dała się przekonać. – To ja też.
- Koleżanki podeszły do kosza na śmieci i wrzuciły do niego kanapki.
- Widzisz, jakie to proste? – powiedziała z uśmiechem Jola.

Po lekcjach, kiedy dziewczynki wracały razem do domu, zobaczyły, że niedaleko szkoły stoi starszy pan. Miał na sobie podarte, brudne ubrania. Pochylony, oparł się na lasce zrobionej z długiego kija. Obok leżała czapka, a w niej – kilka monet.

- Kto to jest? – spytała szeptem Ola.
- Nie wiem... Ktoś, kto... kto... kto nic nie ma...
- I pewnie jest głodny... – dodała Ola.
- No, raczej... – odparła koleżanka. I nagle poczuła się bardzo głupio. – Co myśmy zrobimy? – wyjąkała, przerażona. – Przysięgam na... na... na magiczny żółty kamień, że już nigdy nie wyrzucę kanapki.
- Ja też nie wyrzucę! – wymamrotała zawstydzona Ola. – Przysięgam.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

- Co tak stoicie nad koszem na śmieci? – zdziwiła się Klaudia. – Chyba nie chcecie wyrzucić tych kanapek?
 - Nie wiemy, co z nimi zrobić. – Ola wzruszyła ramionami.
 - To może zanieście je do jadłodzielni – powiedziała Klaudia.
 - A co to jest?
 - No, takie coś do dzielenia jedzenia – wyjaśniła Klaudia.
 - Do dzielenia? Na mniejsze kawałki? – pytała Jola.
 - Nie... Do dzielenia się z innymi. A tak w ogóle, to z czym są te wasze kanapki?
 - Serek ze szczypiorkiem i rzodkiewką – powiedziała, krzywiąc się, Jola.
 - Pycha! – wykrzyknęła Klaudia. – Chcecie się zamienić?
 - A z czym masz?
 - Z pomidorem. Ohyda!
 - Mniaaam. – Jola się rozmarzyła.
 - Poczekajcie chwilę. Zawołam moją siostrę z II c. Ona ma to samo.
 - Ale super! – Ola aż klasnęła. – Będziemy mieć kanapki z pomidorem.
- Dobrze, że nie wyrzuciłyśmy naszych.
- No! I każdy dostanie to, co lubi – ucieszyła się Jola, bo przypomniała sobie, że nie tylko czekolada i rurki z bitą śmietaną są mniaaam.

2



Lena i Tymek poznają świat

CYKL OPOWIADAŃ PRZYRODNICZYCH



Posłuchaj uważnie opowiadań czytanych przez nauczyciela. Rozszerzają one treści przyrodnicze z tematów omawianych na stronach w środku podręcznika. W każdym opowiadaniu znajdują się pytania. Odpowiedz na nie po wysłuchaniu danego fragmentu tekstu. Zastanów się nad przyczynami i skutkami przedstawionych sytuacji. Postaraj się znaleźć właściwe rozwiązania.



Małgorzata Szczęśna

Jaki może być ogród?

To ja – Tymek. Ostatni weekend (czytaj: łikend) spędziłem z dziadkami w ich domku w lesie. Gdy przybyliśmy tam z rodzicami, dziadek Karolek już stał w progu.

– Tymku! Bierz kosze! Idziemy do ogrodów państwa Biernackich – zawołał dziadek. – Pani Joanna i pan Czesław już na nas czekają. **Do czego mogły być potrzebne kosze?**

Ścieżką na skróty doszliśmy do sadu. Pani Asia zbierała pod jabłoniami jabłka, a pan Czesio stał na drabinie i zrywał gruszki. Zepsute owoce wrzucali do kompostownika. Dziadek wyjaśnił mi, że w kompostowniku są gromadzone odpady roślinne. Po pewnym czasie odpady zamieniają się w kompost, który podłożony pod rośliny, pomoże im lepiej rosnąć. **Do czego służy kompostownik?**

– Dzień dobry! Przyszliśmy po owoce i warzywa – powiedział dziadek.

– Witajcie! Tymku! Proszę, nabieraj, ile chcesz – odpowiedział pan Czesław.

Po chwili nadbiegły dzieci państwa ogrodników. Dominik i Alek pomogli mi wkładać jabłka i gruszki do kosza. **Jakie jeszcze owoce można zbierać w sadzie?**

– Co to za domki są przymocowane do drzew? – zapytałem, zaciekawiony. **Co to mogły być za domki?**

– To domki lęgowe dla ptaków, które składają jaja. Wylęgają się tu młode. A te domki są dla pożytecznych owadów, które chronią rośliny przed szkodnikami i zapylają kwiaty, aby mogły zamienić się w owoce – powiedział Dominik.

– Te owady to biedronki, pszczoły i trzmiele – dodał Alek.
– Przejdźmy teraz do ogrodu warzywnego. Mamy piękne dynie i kabaczki. – Dominik wkładał do koszyka wymieniane warzywa.

Co jeszcze może rosnąć w ogrodzie warzywnym?

– Proszę pana, co znajduje się po drugiej stronie ogrodu warzywnego? – spytał pan Czesław.

– Tu, gdzie rosną lilie i lawenda, to ogród zapachów. Tam, gdzie jałowiec i kalina, to ogród ptaków, w którym stoją poidła ze świeżą wodą. Tu, gdzie rosną bazylia, mięta i oregano, to ogród ziółowy. I mój ulubiony: różanka. Tworzę tu nowe odmiany róż.

– A ten tu za nami to ogród motyli. Możemy cieszyć się pięknem ruszki admirata! – odezwała się pani Joanna. – Aby zwabić motyle, układam na talerzach pokrojone dojrzałe owoce. **Na jakie części był podzielony ogród pani Joanny i pana Czesława?**

Gdy wróciliśmy do domu, zadzwoniłem do Leny i opowiedziałem jej o ogrodach państwa Biernackich. Postanowiliśmy je namalować.

Jakie mogą być rodzaje ogrodów? Co w nich rośnie? Który z ogrodów podobał ci się najbardziej i dlaczego? Jak on wyglądał?



Małgorzata Szczesna

Zgadnij, kto tu mieszka

To ja – Tymek. Przyjechała do mnie Lena i poszliśmy odwiedzić moich dziadków.

– Jest piękna złota polska jesień. Zapraszam was na podwieczorek do lasu – powiedziała do nas babcia. – Bierzemy koc, prowiant i planszówkę.

Tuż za domem rozciągał się las, który teraz mienił się różnymi kolorami.

Jakie kolory mógł mieć jesienny las i dlaczego?

– Tu jest mięciutki mech, tutaj rozkładamy koc! – powiedziałem i ułożyłem z dziadkiem koc, a na nim wszystkie przyniesione rzeczy.

– Oj, oj, oj! – krzyknęła Lena i zaczęła biegać, wymachując rękami i nogami.

– Oblazły cię mrówki! Stój spokojnie! Pomożemy ci je zdjąć! – zawołała babcia.

– W pobliżu jest mrowisko! Tu jest ścieżka mrówek. Wracają do swojego domu po zapachu, który wcześniej tu zostawiły – opowiadał dziadek.

Zebraliśmy rzeczy i poszliśmy dalej. Lena rozłożyła koc na pięknej leśnej polanie.

– Nie mogę równo rozłożyć serwety na kocu! Tu są jakieś pagórki? – zdziwiła się. **Co mogło być pod kocem?**



Unieśliśmy koc i okazało się, że rozłożyliśmy go na kopcach kreta. Przenieśliśmy więc nasze rzeczy pod drzewo i wreszcie spokojnie mogliśmy usiąść i zjeść.

- Mam nadzieję, że zapachem jedzenia nie wywabimy niedźwiedzia z gawry!
- Rozglądałem się trochę zaniepokojony.

Nagle usłyszeliśmy czyjeś kroki, szelest przesuwanych gałęzi drzew i krzewów. **Co mogło się kryć za drzewami i krzewami? Jak powinno się zachować w takiej sytuacji?**

– Dzień dobry! – Usłyszeliśmy i zobaczyliśmy pana leśniczego. – Kochani, niedźwiedzi tu nie ma. W Polsce niedźwiedzie brunatne żyją w górach. Zwykle wylegają się w barłogu. W grudniu wchodzi do swojej gawry w jamie pod skałą czy w spróchniałym drzewie i zapadają w sen zimowy. **Gdzie mieszkają niedźwiedzie?**

– Co pan robił dziś w lesie? – zapytała babcia, zapraszając gościa, żeby usiadł z nami.

– Doglądałem prac w szkółce leśnej. Sprawdzałem fotopułapki, aby zobaczyć, co porabiają bobry w żeremiu nad rzeką i jak się ma rodzina borsuków. **Na czym tego dnia polegała praca leśniczego?**

– To mamy tu też domy bobrów i borsuków?! – zawołałem.

– Tak, borsucze nory to prawdziwe rezydencje. Są podobne do naszych domów. Komory w norze pełnią identyczne funkcje jak w naszych mieszkaniach. Są tam sypialnie, pokoje dla dzieci, jadalnia. A wykopane z dala od nory dołki są toaletami. Z kolei bobry budują na wodzie żeremie z gałęzi.

– To może teraz zagramy w grę „Zgadnij, kto tu mieszka”? – zaproponowałem.

Jakie zwierzęta mieszkają w mrowiskach, gawrach, norach i żeremiach? Jak powstają kopce? Jakie znasz inne domy zwierząt?



Małgorzata Szczesna

Jakie zwierzęta spotkamy na wsi?

To ja – Tymek. Kiedy byłem ostatnio u babci i dziadka w ich leśnym domku, babcia postanowiła upiec ciasto ze śliwkami, ale zabrakło nam jajek.

Co Tymek z babcią i dziadkiem mogli zrobić w tej sytuacji?

– Idziemy do pani Tereski, na wieś. Kupimy też mleko – zaproponował dziadek.

Ruszyliśmy ścieżką między zaorаныmi polami, na których latem rośnie zboże. Zaraz za nimi, za zakrętem, było gospodarstwo pani Tereski i pana Darka. Nagle usłyszeliśmy tętent konia. To jechał pan Darek i rozglądał się wokół.

Po chwili zza krzewów jałowca wyłoniła się krowa, głośno mucząc.

– Gdzie się podziewałaś? Martwiliśmy się o ciebie! Masz pełne wymiona, pora cię wydoić! – zawołał wesóło pan Darek.

Przed domem przywitała nas pani Tereska. Zaprowadziła konia do stajni, a krowę – do obory, aby ją wydoić. Ignacy, syn gospodarzy, zabrał nas do kurnika, aby wybierać jajka. **Jak nazywa się dom konia, a jak – dom krowy? Jakie ptaki mieszkają w kurniku?**

– Myślałem, że w kurniku są tylko kury, a widzę tu gęsi i kaczki – powiedziałem.

– Kaczki i gęsi śpią na ściółce na podłodze. A kury na grzędach, na tych drabinkach – wyjaśnił Ignacy. – Mamy tu jajka małe, większe i największe. Te wielkie to jaja gęsie, te trochę mniejsze to kaczki, a te najmniejsze są kurze – powiedział chłopiec. – Kaczki i gęsie najlepiej dodać do ciasta. A teraz dokładnie umyjmy ręce! **Dlaczego Ignacy poprosił wszystkich o umycie rąk?**

– Chodźcie jeszcze do chlewa. Maciora, czyli mama świnka, właśnie się oprosiła. Ma dziesięć prosiaków! – powiedział pan Darek. – Odsuńcie się od płotka, bo matka świnek broni małych i może być groźna.

Prosięta miały różowe ryjki i stojące duże uszka. **Jak nazywa się mama świnka, a jak – jej dzieci?**

Po wizycie u rolników wróciliśmy do domku w lesie z Ignacym. Zaprosiliśmy go na podwieczorek, na który było ciasto ze śliwkami. Potem bawiliśmy się figurkami gospodarskich zwierząt. Budowaliśmy dla nich domki z gałązek, liści i kory.

Jakie domki mogły zbudować dzieci? Dla jakich zwierząt? Na czym polega praca rolników?



Małgorzata Szczęśna

Co zrobić na podwieczorek?

To ja – Lena. Było ciepłe, słoneczne jesienne popołudnie. Właśnie wracaliśmy z rodzicami ze spaceru po parku, kiedy do mamy zadzwoniła ciocia Karina.

– Martynko, właśnie kupiłam nowe urządzenie do mojego gabinetu i chciałam je u was wypróbować. Czy mogę przyjść za godzinę? – zapytała ciocia.

– Oczywiście, zapraszamy serdecznie! – odpowiedziała mama.

Ciocia Karina jest dietetykiem. Pomaga ludziom, którzy chcą schudnąć, przytyć, a przede wszystkim poprawić swoje zdrowie dzięki odpowiednio dobranej dla nich diecie. **Czym zajmuje się dietetyk?**



– Co zrobić na podwieczorek, aby ciocia nie mówiła, że się niezdrowo odżywiamy? – zastanawiał się głośno tata.

Co rodzice z Leną mogli przygotować na podwieczorek?

Przykryliśmy stół żółtym obrusem. Położyłam na półmisku jabłka, gruszki i śliwki. Tata zrobił koktajl z marchwi i jabłek. Dodał sok z cytryny, jogurt i odrobinę miodu.

Na deserowym talerzu mama ułożyła stosik smakowitych okrągłych ciastek domowej roboty.

Wtedy pojawiła się ciocia.

– Jak kolorowo nakryty stół! A ten koktajl to samo zdrowie, czyli dobry wzrok, mocne serce i kości oraz odporność – powiedziała ciocia, unosząc szklankę.

Dlaczego ciocia tak powiedziała?

– To prawda. Ale czasami kończą nam się pomysły. Może coś nam podpowiesz? – zapytała mama.

– Kierujcie się talerzem zdrowego odżywiania! Jedzcie dużo warzyw i owoców, ograniczcie sól i cukier. Starajcie się jeść urozmaicone i niezbyt duże porcje pięć razy dziennie. **Jakie pięć posiłków należy jeść codziennie?**

– No i oczywiście picie wody i ruch! – dodał tata.

– Spróbujcie moich ciastek! Jak myślicie, co do nich dodałam, żeby były zdrowsze? – zapytała mama. **Co mama mogła dodać do ciastek? Czym mogła zastąpić cukier?**

– Są tu płatki owsiane, ziarna słonecznika, orzechy, rodzynki – wymieniałam.

– A ja czuję jeszcze suszone morele i żurawinę. Zamiast cukru pewnie dodałaś miód i banany – uzupełniła ciocia. – A teraz wypróbujmy moje nowe urządzenie.

Wszyscy po kolei stawaliśmy na czymś, co przypominało wagę łazienkową. Ciocia zapisywała coś na kartce. Dowiedzieliśmy się dużo różnych rzeczy o naszym ciele, nawet tego, ile mamy wody w organizmie.

– Wszyscy macie pomiary w normie. To znaczy, że prawidłowo się odżywicie!

W sobotę mam odwiedzić Tymka. Zadzwońłam więc do niego, aby zaplanować, co zdrowego zrobimy na drugie śniadanie. Pomyślałam, że on to ma dobrze, że mieszka na wsi. Wszystkie zdrowe produkty ma pod ręką z gospodarstwa pani Tereski i pana Darka lub z ogrodów państwa Biernackich!

Co Lena i Tymek mogli wymyślić do zjedzenia na drugie śniadanie?
Co zwykle jesz na drugie śniadanie, a co – na podwieczorek?



Na tych stronach znajdziecie propozycje książek, które możecie wspólnie wybrać do omówienia w tym roku szkolnym jako lektury. Plakaty z ciekawymi hasłami mają zachęcić was do przeczytania tych książek. Z metryczki dowiecie się podstawowych informacji o książkach, w tym o ich bohaterach. Różne pomysły na aktywności związane z treścią tych lektur, jak zabawne ilustracje, quizy (czytaj: klizy) czy gry, sprawią, że z przyjemnością sięgniecie po te książki.

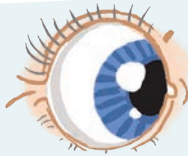
WŚCIBSCY

Po co ciotce cztery pary okularów?



Co robi dziadek z trąbką w uchu?

Kogo śledzi wnuczek?



Czemu kuzyn jest wpół zgięty?

Dlaczego niania zadaje pytania?



Czemu wnuczka trzyma ucho w szparze drzwi?



Kto wtyka nos do sąsiada?

Dlaczego babcia utknęła na murze?



METRYCZKA

AUTORKA: **Dorota Gellner**

TYTUŁ: „**Wścibscy**”

BOHATEROWIE:



niania



wnuczka



dziadek



babcia



ciotka



kuzyn

Książka jest zbiorem zabawnych historyjek o wścibskiej rodzinie, której członkowie ciągle podglądają oraz podsłuchują innych i przez to wpadają w różne tarapaty.



Czy znasz takie powiedzenia?

- wtykać nos w nie swoje sprawy
- przyglądać się ukradkiem
- mieć wybałuszone oczy

„Wścibskich” czytać jest przyjemnie!
Można robić to codziennie.
Książka cieszy, zaskakuje.
Na uznanie zasługuje.

1. Wymyślcie w parach zabawne wierszyki związane z treścią lektury.
2. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.
3. Znajdź na obrazku przedmioty, których używają bohaterowie lektury.
4. Jakie pytania można uznać za wścibskie? A kiedy trzeba się zainteresować sprawami innych?

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: s. I (fot. dzieci – Leny i Tymka) Piotr Ratajski/INTO THE LIGHT/WSiP, (dorysowane ubrania i inne rysunkowe elementy) Emilia Pryśko, (jeź) Alenini/Shutterstock.com; s. IV (smartfon, laptop) Carkhe/iStockphoto/Getty Images

Tekst główny:

Ilustracje: s. 6, 7, 9, 10, 11, 16, 17, 26, 27, 39, 50, 51, 57, 65, 76, 77, 88, 89 (dorysowane ubrania, chmurki, inne rysunkowe elementy na zdjęciach) Emilia Pryśko; s. 6, 7, 8, 9 (krzewy) Magdalena Babińska; s. 12, 13 (bezpieczeństwo przed szkołą i w szkole) Agnieszka Surma; s. 17 (drzewo) Agnieszka Kowalska; s. 17, 76, 84–85 (trawa) Magdalena Babińska; s. 19 (scenki z dziećmi) Wojciech Stachyra; s. 20–21, 24–25, 30–31, 36–37, 42–43, 48–49, 54–55, 58–59, 68–69, 74–75, 80–81, 86–87, 92–93, 98–99 (ilustracje do wprowadzanych liter) Agnieszka Surma; s. 21 (osa) Joanna Plakiewicz; s. 22, 52 (ilustracja do wiersza) Monika Pollak; s. 23 (symbole pogody) Joanna Plakiewicz; s. 28–29 (wakacje) Karolina Kucharska; s. 35 (rysunki do lapbooka) Joanna Plakiewicz; s. 40–41, 90–91 (ilustracje do opowiadań wychowawczych) Monika Pollak; s. 44 (jeź) Agnieszka Więckowska; s. 45 (przejście dla pieszych) Magdalena Babińska; s. 46, 47 (przechodzenie przez ulicę) Natalia Tilsner-Mazurczyk; s. 50, 59 (dynia) Piotr Cićkiewicz; s. 50, 51 (liście) Joanna Plakiewicz; s. 56 (ul) Joanna Plakiewicz; s. 57 (pszczoły) Małgorzata Detner; s. 60 (sad i ogród) Wojciech Chełchowski; s. 62 (spizarnia) Wojciech Chełchowski; s. 63 (stół, wiewiórka) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 71 (baśń o trzech świnkach, domy świnek) Paulina Radziejewska; s. 72–73 (montaż zdjęć) Wojciech Chełchowski; s. 76 (mysz) Daniel de Latour; s. 78 (ilustracja do wiersza) Daniel de Latour; s. 79 (scenki z zachowaniem) Wojciech Stachyra; s. 82 (kurczak) Michał Ługowski; s. 83 (historyjka obrazkowa) Małgorzata Detner; s. 100–101 (ilustracja do opowiadania) Wojciech Stachyra; s. 117 (okulary) Aleksandra Woldańska-Płocińska, Ewa Olejnik, Ewa Kozyra-Pawlak, Agata Muszalska, (oko, dziadek) Katarzyna Urbaniak, (lupa) Fabryka Wyobraźni, (luneta) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 118, 119 (ilustracje do lektury „Wścibscy”) Katarzyna Urbaniak

Fotografie:

INTO THE LIGHT/WSiP: s. 4, 6, 8, 11, 17, 18, 24, 26, 27, 39, 51, 65, 68, 77, 89, 97, 112, 115, 117 (dziewczynka – Lena) Piotr Ratajski; s. 4, 7, 9, 17, 18, 27, 39, 51, 65, 77, 89, 92, 97, 112, 113, 114, 117 (chłopiec – Tymek) Piotr Ratajski; s. 14 (mama z Tymkiem, plecak) Piotr Ratajski

overline/WSiP: s. 43 (nogi) Piotr Ratajski

WSiP: s. 23 (oko) Ryszard Piątkowski; s. 35, 82 (klej) Grażyna Bryk; s. 44 (plastelina, igły świerka, ziarenka pieprzu, instrukcja wykonania jeża z plasteliny) Agnieszka Więckowska; s. 58 (róża) Grażyna Bryk; s. 75 (moneta 5 złotych) Małgorzata Kozioł, (czerwone korale) Grażyna Bryk, Małgorzata Kozioł

Getty Images: s. 25, 94 (lody) unpict; s. 70 (filharmonia w Szczecinie) RossHelen; s. 84 (stajnia) NicolasMcComber; s. 96 (chleb) Eivaisla

iStock/Getty Images Plus: s. 30 (aparat fotograficzny) turk_stock_photographer

Wojciech Jaruszewski: s. 35, 82 (nożyczki)

Alamy Stock Photo/BE&W: s. 94 (Cukrowa Wróżka, balet „Dziadek do orzechów”) Pacific Press Media Production Corp

Shutterstock.com: s. 4 (dziewczynka) cre077; s. 6 (osiedle) Vital Safo, (plac zabaw) Vitaliy Karimov, (kobieta) faestock; s. 7 (dom na wsi) Paweł Kazmierczak; s. 8 (szkoła) Africa Studio, (biegnące dzieci) Monkey Business Images, (niebo) Xato; s. 9 (szkoła) Xato, (dzieci) Sergey Novikov, (biegnąca dziewczyna) Alliance, (biegnący chłopiec) MTaitas, (dzieci na lekcji WF-u) NataSnow, (nauczycielka) kurhan; s. 10 (dzieci w klasie) Syda Productions, (figurki z plasteliny) nemota; s. 11 (biegnące dzieci) Monkey Business Images, (bloki) kozier; s. 14 (pokój Tymka) In Green, (salon – tło) Photographee.eu, (kuchnia – tło) Basileus, (książki na dywanie) paulista; s. 15 (przybory szkolne) New Africa, (dziewczynka – rysunek) Olga1818, (piórko) Zayats Svetlana, (plecak szkolny) robuart, (odważnik) revers, (miernik poziomu ciężkości) Voin_Sveta; s. 16 (dymek z buźką) mattasbestos, (otwarte okno) belander, (lupa) musicman, (biedronka) Ketta, (osa) Triff; s. 17; s. 18 (buźka) moloko_vector, (smartfon) RikoBest, (lornetka) Ivonne Wierink; s. 20 (chłopiec Olek) Pixel-Shot, (okno) belander; s. 21 (osa) irin-k, (sok) Africa Studio, (mydło) studiovin; s. 23 (biedronka) Serg64, (gil) Vadim Davydov, (drzewo) Pixelcruiser, (dzika róża) LuciaP, (lupa) musicman, (lornetka) Ivonne Wierink, (aparat fotograficzny) Billion Photos; s. 24, 34 (lupa) musicman; s. 25 (flaga) Savvapanf Photo, (fotel) New Africa; s. 26, 32 (karteczka) Yaska, (szyszka) Jeffrey Moore, (rodzina w górach) goodluz, (rodzina na wycieczce rowerowej) AboutLife; s. 27 (pole zboża) Brian A Jackson; s. 30 (dziewczynka Ala) Dean Drobot; s. 31 (album) Opachevsky Irina, (zamek) Digital Storm, (piłka) KP Photograph; s. 32 (dzieci w górach) OlenaPalaguta, (dwie dziewczynki za drzewem) lunamarina, (dziadkowie z wnuczkami) Yulia Prizova, (dziecko w parku linowym) CroMary; s. 33 (ramka) mkos83, (dziewczynka na zdjęciu w ramce) Tono Balaguer, (breloczek z bursztynami) alicja neumiler, (pocztówka z Gdańska) naturewithhuman, (pocztówka z Morskiego Oka) Shaiith, (muszelka) Creatsy, (kamyk) Vasina Natalia, (żaglówka) Mark Yuill, (kapelusze góralskie) Michal Chmurski, (wagonik z kryształkami soli) Prokrida, (słońce – rysunek) Shaitan, (bilet wstępu) shippee, (rybka z kamienia) Zzenia; s. 34 (muszla sercówka) KrimKate, (muszla) Anjo Kan, (muszla – ciemna) DoublePHOTO studio, (bursztyn) ntv, (suszona lawenda) Julia Sudnitskaya, (suszona koniczyna) Volodymyr Nikitenko, (szyszka) Jeffrey Moore, (podłużna muszla) vvoe, (koralowiec) Ian 2010, (rozwiazda) Marques; s. 35 (kolorowe kartki) Irina Nartova, (kredki) creativestockexchange, (kartka) PNG BOARD; s. 36 (dziewczynka Tola) MNStudio, (tama) Mateusz Lopuszynski; s. 37 (tygrys) ehtesham, (ptak) nuruddean, (robot) Carsten Reisinger; s. 38 (gniazdko elektryczne) ayazad, (mikser) Valentin Valkov, (chłopiec z sygnalizatorem) Sergey Novikov, (odbłaski) Veylup, (rodzina z psem) Monkey Business Images; s. 39 (ulica) Grand Warszawski; s. 42 (dziewczynka Ida) Sergiy Bykhunenko, (igła) pukach; s. 43 (indyk) Jeffrey B. Banke, (lizak) Ruth Black; s. 46 (smartfon) Kaspars Grinvalds, (słuchawki) Alexander Demyanenko; s. 49 (odbłaski) Veylup, (sygnalizator kolejowy) Martyn Jandula; s. 48 (dziewczynka Maja) Serhiy Kobayakov, (mama) Maridav; s. 49 (maska do pływania) Mega Pixel, (gumka) Mega Pixel, (dom) Guzel Studio; s. 50 (pszczoła) Daniel Prudek, (rama) ESB Professional, (dżem) Iuliia Azarova; s. 51 (jesienny park) Dymitroch; s. 52 (rydz) Elizaveta Elesina; s. 53 (wrzos) Fotografeor.nl, (muchomor) Ketta, (piórko sójki) WildMedia, (jeź) Piotr Krzeslak, (mech) H.Tanaka, (liść) pukach; s. 54 (dziewczynka Ula) Maryna Kulchytska, (ul) emberiza, (dom) Guzel Studio; s. 55 (ufo) EFKS, (cebula) EM Arts,

(emu) mariait; s. 56 (ul) Slavoljub Pantelic, (pszczoły – rysunek) Dzm1try, (dłonie) Picsfive; s. 57 (dziewczynka) Maryna Kulchytyska; s. 58 (chłopiec Józek) Chernenko Timofey, (budzik) StudioByTheSea, (sójka) clarst5, (ogród) Ulga; s. 59 (ósemka) koya979, (ogórek) Alexlugin, (wózek) Kitch Bain; s. 60 (gruszka) topseller, (jabłko, śliwka) Kyselova Inna, (dynia) Leigh Prather, (burak) Tarasyuk Igor, (marchew) Zheltyshev, (kapusta) matin; s. 61 (motyl) Tobyphotos, (motyl) alsutsky, (motyl na kwiatku) manfredxy, (gł na gałązce) Andrey Derzkiy, (sikora) Bachkova Natalia, (budka dla ptaków) Wolna, (bazyli) Dionisvera, (zioła w skrzynce) Syda Productions, (róże w ogrodzie) znmystery, (lilie w ogrodzie) Suparak FOTO, (trzmiel) Allocricetulus, (biedronka) Ketta, (ikonka słońce) Ilibra, (ikonki powietrze, deszcz, ziemia) VectorPlotnikoff; s. 62 (ogórek) levgenii Meyer, (burak) Tarasyuk Igor, (cebula) EM Arts, (miód) Volosina, (pszczoła) Neon Flower; s. 63 (brokuł – rysunek) uiliaaa, (bułka – rysunek) Reamolko, (chłopiec z literą) Hal_P; s. 64 (gniazdo os) Jirik V, (budynek mieszkalny) Maxim Studio, (Wieża Chalify w Dubaju) Rasto SK, (Krzywy Domek w Sopocie) Jana Janina; s. 65 (blat biurka) donatas1205, (pokój dziecięcy) Africa Studio, (pokój dziecięcy) In Green, (blat biurka) pim pic; s. 66 (bałagan w pokoju – rysunek) vectorpouch, (kapelusz) Work, (kulka papierowa) Odua Images; s. 67 (półka) ImageFlow, (dinozaur) PowerUp, (sówka) boitano, (samochodzik zabawka) ilterriorm, (ściereczka) Abramov Timur, (ikonka czysta powierzchnia) inear_design, (roślina w doniczce) korkeng, (konewka) ILYA AKINSHIN, (odkurzacz) wk1003mike, (łóżko) Ljupco Smokovski, (kosz ze śmieciami) LightField Studios; s. 68 (chłopiec Darek) eurobanks, (dom) Jakub Krechowicz, (droga) koosen, (samochody) Rawpixel.com; s. 69 (droga) Fred Fokkelman, (komoda) Coprid, (łód) Valentyn Volkov; s. 70 (głośnik) HomeArt, (ptak) AlekseyKarpenko, (dziecko ze słuchawkami i smartfonem) Inside Creative House, (mężczyzna z gitarą) Andrey Armyagov, (Filharmonia Narodowa w Warszawie) marekusz, (skrzypce w futerale) gdvcom; s. 72–73 (gniazdo remiza) David Havel, (wiewiórka) Vadim Sherezdanov, (osa) irin-k, (borsuk i lis) Volodymyr Burdiak, (mrówki) Africa Studio, (kret) Grimplet, (jaskółki) aaltair, (gałąź) Tungphoto, (bóbr) Jody Ann, (kretowisko) AC Rider, (nora borsuka) Tetiana Leman, (gniazdo os) Karel Bock, (trawa) vvoe, (mech) Dewin ID, (mrowisko) Maciej Rutkowski, (dziupla wiewiórki) Miramiska, (drzewo) Namomooyim, (krzak) Jones M, (niedźwiedź) Volodymyr Burdiak, (żeremie bobra) LaineN, (gniazda jaskółek) Grigorii Pisotsckii, (gawra niedźwiedzia) Andreas Argirakis, (pole – tło) GenOMart, (las – tło) Sinelev; s. 74 (dziewczynka Ela) Catalin Petolea, (ekran) cobalt88; s. 75 (eklerka) Heath Doman; s. 76 (jajko) AF studio, (kura) Oleksandr Lytvynenko, (indyk) veleknz, (kot i pies) Chendongshan, (Pomnik Czterech Muzykantów z Bremy) MNStudio; s. 77 (tło za Tymkiem) Pawel Kazmierczak, (jamnik) leungchopan/Shutterstock.com, (okno w tle za Leną) Pixel-Shot, (różowy dywanik) New Africa, (poduszka) Africa Studio; s. 80 (dziewczynka Jola) Jeka, (jajo) Nattika, (kura) Tsekhmister, (struś) Aaron Amat; s. 81 (jagody) unverdorben jr, (lejek) addkm, (olej) Thomas Klee, (koliber) Aniko Gerendi Enderle, (jajo przepiórki) domnitsky, (jajo indyka) Egor Rodynchenko, (jajo strusia) Cucumber; s. 82 (fragment papieru) Nataliia Kucherenko, (drewniany patyk) photka, (dłonie) smallblackcat; s. 84 (koń) Vaclav Volrab, (owca) Eric Isselee, (świnia) Olga_i, (owczarnia) Sidorov_Ruslan, (chlew) tanakorsar; s. 84–85 (tło) Zaie; s. 85 (krowa) Africa Studio, (królik) Oleksandr Lytvynenko, (kura) stockphoto mania, (kaczka) photomaster, (gęś) DenisNata, (obora) symbiot, (królikarnia) Med Photo Studio, (kurnik) Davor Ristic; s. 86 (dziewczynka Kaja) Roman Samborskyi, (kot) disapier; s. 87 (korona) n_defender, (mleko) artphotoclub, (kot – mozaika z papieru) Vladimir Wrangel; s. 88 (łód) M. Unal Ozmen, (malina) Tim UR, (rama obrazu) janniwet, (plasterki owoców) grey_an; s. 89 (sałatka warzywna, pokój tło) Africa Studio, (pokój tło) In Green; s. 92 (lody) M. Unal Ozmen; s. 93 (ryba) chonlasub woravichan, (domy) Guzel Studio, (dymy) Tatiana Grozetskaya, (lody – rysunek) LANARTWORK; s. 94 (słodczyce – rysunek) Elena Schweitzer, (czekolada) baibaz, (wata cukrowa) Natyach Nataliia, (bita śmietana) Spalnic; s. 95 (kanapka – kotek) Teresa Kasprzycka, (kanapka – biedronka z pomidora) Anastasia_Panait, (kanapka – królik z jajka) rainbow33; s. 96 (talerz) Aquarius Studio, (szparagi) StudioPhotoDFlorez, (jarmuż) Binh Thanh Bui, (owoce) MaraZe, (orzechy) digieye, (kasza, ryż) Svetlana Lukienko, (kurczak) seksan wangjaisuk, (fasola) Superheang168, (papryka) Anna Minsk, (jajko) siloto, (tosoś) Smit, (makaron) Thirteen, (ser) Karamazov Brother, (bułka) Gerisima, (brokuł) Volosina, (kapusta) Kaiskynt Studio, (gruszka) Kyselova Inna, (sałata) Peter Hermes Furian, (porzeczk) Nataliia Pyzhova, (jabłko) StudioPhotoDFlorez, (marchew, pomidor) Valentina Razumova, (truskawka) Pektoral, (cebula) Lubava, (cytryna) Valentyn Volkov, (płatki) Prostock-studio; s. 97 (butelka wody) dien, (emotikony) marysuperstudio, (czosnek) Kazakov Maksim, (ciastko) innakreativ, (zioła) Madlen, (warzywa na talerzu) Nitr, (chłopiec) Jeka; s. 98 (dziewczynka Sara) Serhiy Kobayakov, (owoc z plasteliny) Freedom Master, (sok marchwiowy) baibaz, (marchewka, burak) Valentina Razumova, (kapusta czerwona) Kaiskynt Studio; s. 99 (sowa) Rosa Jay, (pasek) ChasIKS, (las) Amanda Kopcic; s. 113 (jabłko) Roman Samokhin, (gruszka) bergamont; s. 117 (sok marchwiowy) baibaz

Reprodukcje: s. 50 (Vincent van Gogh „Drzewo morwy”); s. 53 (znaki zakazu); s. 87 (znak drogowy); s. 88 (Paul Cezanne „Martwa natura”)

Edycja ilustracji ze wsparciem AI.

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęty starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.